

Univerzita Pardubice
Fakulta Filozofická

Předsednictví České republiky v Radě EU v roce 2009
David Řehka

Bakalářská práce
2012

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **David Řehka**
Osobní číslo: **H09195**
Studijní program: **B6107 Humanitní studia**
Studijní obor: **Humanitní studia**
Název tématu: **Předsednictví České republiky v Radě Evropské unie v roce 2009**
Zadávací katedra: **Katedra věd o výchově**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je seznámit čtenáře s problematikou předsednictví v Radě Evropské Unie a zejména popsat nejdůležitější události spojené s předsednictvím České republiky v prvním pololetí v roce 2009. Základní metodou pro vypracování bude komparace odborné literatury, dobového tisku a internetových zdrojů.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

KANIOK, Petr. Předsednictví Rady EU: Příběh půlstoletí. Brno 2008. ISBN 978-80-210-4765-5. KANIOK, Petr. České předsednictví Rady EU: Most přes minulost. Brno 2010. ISBN 978-80-210-5348-9. VEBER, Václav. Dějiny sjednocené Evropy. Praha 2009. ISBN: 978-80-7106-570-8. DOČKAL, Vít a kol. Česká politika v Evropské unii - Evropská integrační proces a zájmy České republiky. Brno 2006. ISBN 80-86006-57-3. FIALA, Petr; PITROVÁ, Markéta. Evropská unie. Brno 2009. ISBN 978-80-7325-180-2.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. PhDr. Václav Veber

Ústav historických věd

Datum zadání bakalářské práce: **30. dubna 2010**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2012**

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.
děkan

L.S.

PhDr. Mgr. Ilona Moravcová, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2011

Abstrakt

Tato práce shrnuje stručně historii institutu předsednictví, jeho funkce a přináší pohled na průběh předsednictví České republiky. Hlavní část práce se věnuje analýze prioritních a dále pak vybraných oblastí předsednického programu České republiky. Tato analýza spočívala převážně v komparaci předsednického programu a oficiálních dokumentů vydaných Radou EU v průběhu českého předsednictví. Dále je zde nastíněn obraz, jaký mělo české předsednictví z pohledu médií.

Klíčová slova

Evropská unie, Předsednictví, Rada Evropské unie, Integrace, Česká republika

Abstract

This work briefly summarizes the history of the Presidency institute, its functions, and provides an insight into the process of the Czech Republic presidency of the European union. The initial part of the thesis analyses the primary and other selected sections of the presidential programme of the Czech Republic. This analysis predominantly compares the presidential programme and the official documents that were released by the Council of the European Union during the Czech presidency. The portrait of the Czech presidency perceived by the media is then outlined.

Keywords

European Union, Presidency, Council of the European Union, Integration, Czech Republic

Prohlášení:

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na mojí práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/200 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 2. 3. 2012

David Řehka

Poděkování:

Na tomto místě bych rád poděkoval doc. PhDr. Václavu Veberovi za podnětné rady a připomínky během zpracování této práce. Díky patří také mým přátelům, kteří mi pomáhali se sháněním potřebné literatury.

OBSAH

1. ÚVOD	9
2. HISTORIE PŘEDSEDNICTVÍ	10
2. 1. OD PAŘÍŽSKÉ DOHODY K REFORMÁM V 70. LETECH.....	10
2. 2. OD OSMDESÁTÝCH LET PO LISABONSKOU SMLOUVU.....	12
3. VYMEZENÍ POJMU PŘEDSEDNICTVÍ	15
4. FUNKCE PŘEDSEDNICTVÍ	17
4. 1. ADMINISTRACE RADY EU.....	17
4. 2. REPREZENTACE PŘEDSEDNICTVÍ.....	17
4. 3. VYJEDNÁVACÍ FUNKCE.....	18
4. 4. INICIAČNÍ FUNKCE.....	18
5. 18-TI MĚSÍČNÍ PROGRAM PŘEDSEDNICTVÍ	19
6. ANALÝZA VYBRANÝCH KAPITOL PŘEDSEDNICKÉHO PROGRAMU ČESKÉ REPUBLICKY	20
6. 1. PRIORITY PŘEDSEDNICTVÍ.....	21
6. 1. 1. EKONOMIKA.....	21
6. 1. 2. ENERGETIKA.....	22
6. 1. 3. EVROPSKÁ UNIE VE SVĚTĚ.....	23
6. 2. PRACOVNÍ PROGRAM ČESKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ.....	24
6. 2. 1. VŠEOBECNÉ ZÁLEŽITOSTI.....	25
6.2.1.1. <i>INSTITUCIONÁLNÍ USPOŘÁDÁNÍ EU</i>	25
6.2.1.2. <i>ROZŠIŘOVÁNÍ EU</i>	26
6.2.1.3. <i>REVIZE ROZPOČTU EU</i>	27
6.2.1.4. <i>POLITIKA HOSPODÁŘSKÉ A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOSTI</i>	27
6. 2. 2. HOSPODÁŘSKÉ A FINANČNÍ ZÁLEŽITOSTI.....	28
6.2.2.1. <i>OZDRAVENÍ FINANČNÍCH TRHŮ A JEJICH ROZVOJ</i>	28
6.2.2.2. <i>MAKROEKONOMICKÉ A STRUKTURÁLNÍ POLITIKY</i>	29
6. 2. 3. KONKURENCESCHOPNOST.....	31
6.2.3.1. <i>LISABONSKÁ STRATEGIE</i>	31
6.2.3.2. <i>VNITŘNÍ TRH</i>	32
6. 2. 4. ENERGETIKA.....	33
6. 2. 5. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	36
6.2.5.1. <i>OCHRANA KLIMATU</i>	37
6.2.5.2. <i>OCHRANA BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI</i>	39
6. 2. 6. VNĚJŠÍ VZTAHY.....	40
6.2.6.1. <i>VÝCHODNÍ PARTNERSTVÍ</i>	41
6.2.6.1.1. <i>CO JE VÝCHODNÍ PARTNERSTVÍ</i>	41

6.2.6.1.2. <i>POSTOJ RUSKA K VÝCHODNÍMU PARTNERSTVÍ</i>	43
6.2.6.2. <i>VZTAHY EU – RUSKO</i>	43
6.2.6.3. <i>TRANSATLANTICKÉ VZTAHY</i>	45
6.2.6.4. <i>ROZVOJ VZTAHŮ SE ZEMĚMI VE STŘEDOMOŘÍ</i>	47
7. MEDIÁLNÍ OBRAZ PŘEDSEDNICTVÍ	49
8. ZÁVĚR	52
PŘÍLOHY	53
POUŽITÉ PRAMENY	56

1. ÚVOD

Idea sjednocené Evropy je součástí evropských hodnot po několik staletí, v posledních padesáti letech však tato myšlenka dostala konkrétní tvář v podobě poválečných integračních procesů. Už od vzniku Evropského společenství uhlí a oceli existuje institut předsednictví, který díky svému rotačnímu systému vyjadřuje rovnost mezi všemi členskými státy.

V současné době předsednictví fungují pouze v Radě Evropské unie a to znamená především hledání konsenzu uvnitř rozmanitého společenství 27 států Evropy. Tato instituce svou podstatou hájí zájmy národních států a je do jisté míry protiváhou značně proevropsky laděné Evropská Komise.

O Evropskou unii a její historii jsem se začal zajímat díky stejnojmennému předmětu ve druhém ročníku. Postupně jsem zjistil, že o institucích a fungování Unie není až takové povědomí a proto jsem se o něj začal zajímat hlouběji. Při úvahách, jaké téma zvolit ke psaní bakalářské práce věděl jsem, že se budu zabývat oblastí evropské integrace. Toto téma je už ale popsáno důkladně v mnoha publikacích a i mnoho mých předchůdců na vysokých školách se tomuto tématu věnovalo. Navíc je to téma velmi obsáhlé a nejsem si jist, zda bych ho byl schopen shrnout v rozsahu bakalářské práce. Další oblastí, která mě zajímala, byly evropské instituce a vzhledem k tomu, že institut předsednictví není až tak dobře znám rozhodl jsem se věnovat jemu. Vzhledem k tomu, že Česká republika předsedala Evropské unii v poměrně nedávné době, rozhodl jsem se věnovat právě jemu.

Od velkého východního rozšíření Evropské unie v roce 2004 se stala Česká republika po Slovinsku teprve druhým státem z těchto nových zemí, který se ujal předsednické role a zároveň předposledním státem předsedajícím před přijetím Lisabonské smlouvy, který do značné míry institut předsednictví Evropské unie pozměnila. Pro Českou republiku to byla výzva a možnost dokázat, že po poměrně chváleném Slovinském předsednictví dokáže příkladně zastupovat Evropskou unii i další nový stát.

2. HISTORIE PŘEDSEDNICTVÍ

Předsednictví je součástí evropské integrace od samotného začátku, tedy od Smlouvy o Evropském společenství uhlí a oceli (ESUO), která vznikla podepsáním Pařížských smluv šesti zakládajícími státy (Francie, Západní Německo, Itálie, Belgie, Lucembursko, Nizozemsko) 18. dubna 1951¹. Institut předsednictví byl během své historie mnohokrát předmětem celé řady diskuzí zabývajících se jeho změnou, které vedly až k současnému modelu a proto považují za důležité stručně shrnout jeho historii.

2. 1. OD PAŘÍŽSKÉ DOHODY K REFORMÁM V 70. LETECH

Předsednictví v období mezi Pařížskou dohodou a Římskými smlouvami nemělo takovou váhu, jako v 90. letech. Předsednictví fungovalo v rámci Rady ministrů ESUO a bylo víceméně symbolické, mělo tak vyjadřovat rovnost mezi jednotlivými státy sdružené v ESUO. Mandát byl limitován tříměsíčním funkčním obdobím a tak neposkytoval předsedající zemi potřebný čas k tomu, aby do integračního procesu přenesl své představy o fungování instituce. Předsedající stát pouze připravoval jednání Rady, navrhoval agendu jednání, pořizoval z něj zápis a měl povinnost oznamovat jeho výsledky. Země rotovaly podle abecedního pořadí.²

Po zřízení Evropského hospodářského společenství (EHS) a Evropského společenství pro atomovou energii (EURATOM) podpisem Římských smluv 25. března 1957 vznikly další dvě skupiny řídicích orgánů pro tyto instituce a tudíž i další dvě předsednictví. Nejdůležitější změnou bylo prodloužení předsednického mandátu ze tří měsíců na půl roku. Smlouva o zřízení EHS vytyčuje článkem 147 práva a povinnosti předsedajícího státu, který má povinnost svolávat jednání Rady z vlastní iniciativy nebo na žádost členského státu. Dále je předsednictví vymezeno prozatímním jednacím řádem Rady, který určuje například to, že hlasování probíhá dle abecedního pořádku a začíná vždy předsedajícím státem. Tyto změny potvrdila i Slučovací smlouva podepsána

¹ FIALA, Petr, PITROVÁ Markéta. *Evropská unie*. Praha. 2009. ISBN 978-80-7325-233-6. Str. 65-72

² KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: Příběh půlstoletí*. Brno. 2008. ISBN 978-80-210-4765-5. Str. 16.

v roce 1965.³

Vzestup zaznamenalo předsednictví na přelomu 60. - 70. let kdy díky krizi Společenství byla potřeba nalézt reprezentanta, který bude Společenství zastupovat vůči třetím subjektům. Tuto funkci měl zaujmout předsedající stát, což byla myšlenka, která byla potvrzená Haagským summitem v roce 1969, kde se mimo jiné Rada ministrů rozhodla, že bude iniciovat založení pracovní skupiny, která bude prozkoumávat možnosti další politické spolupráce. Výsledkem byla „*Davignonova zpráva*“ publikována 20. července 1970, které předznamenala vznik Evropské politické spolupráce (EPS) vytyčující další budování integrace na mezivládní úrovni mezi ministry zahraničí, jejichž jednání řídil ministr zahraničí předsedajícího státu, má zároveň povinnost jedenkrát ročně informovat o postupech v otázkách zahraniční politiky Evropský parlament⁴, čímž se stal předsedající stát mluvčím EPS. Dalším krokem byl Kodaňský summit v roce 1973, který určil, že předsednická země má dohlížet na uplatňování závěrů dojednaných na schůzkách ministrů zahraničí členských zemí. Výraznou změnu přinesl rok 1974, kdy byla oficiálně zřízena Evropská rada skládající se z předsedů vlád nebo prezidentů členských zemí a předsednictví bylo pověřeno organizací jejího zasedání, což znamenalo další posílení vlivu tohoto institutu.

Předsednictví je zmíněno i v *Tindemansově zprávě* z roku 1975, která navrhuje prodloužení mandátu na 12 měsíců, větší kooperaci s Evropským parlamentem a celkové oslabení role předsedajícího státu. Ještě dál pak chce jít zpráva Komise, která v rámci programu o revizi institucí chce předsednictví zrušit úplně. Ani jeden z těchto návrhů se nezrealizoval.

V roce 1979 se Evropská rada rozhodla ověřit funkčnost a efektivitu institucí Evropského společenství (ES) a případně navrhnout jejich zefektivnění. Výsledkem byla tzv. „*Zpráva tří moudrých mužů*“ (*Report on European Institutions*), která navrhovala ve vztahu k předsednictví jeho posílení kvůli možnosti vytvářet politické

³ KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: Příběh půlstoletí*. Brno. 2008. ISBN 978-80-210-4765-5. Str. 18-19.

⁴ ŠTĚPÁNKOVÁ, Petra. Bakalářské práce. *Předsednictví EU a jeho význam pro členské země*. 2007. Str. 22.

podněty a organizační kontrole. Zpráva také definuje tři důležité skutečnosti:

1) Předsedající stát má pevně dané závazky a odpovědnost za fungování Společenství jako celku

2) Předsednictví musí mít autoritu k dosažení pořádku a pracovní disciplíny v Radě i jejích podřízených orgánech potřebné k dosažení vytyčených cílů

3) Předsednictví musí mít dostatek personálu a dostačující organizačními zdroji ke splnění svých závazků⁵

Zpráva evropských institucí dále rozvádí hlavní úkoly předsednictví, mezi které patří svolávání schůzí Rady ministrů ES, odpovědnost za přípravu agendy k projednávání, zveřejňování a oběh důležitých dokumentů, za rozdělení času při mítincích a za formulaci a implementaci závěrů jednání. Většina z těchto návrhů byla ale Evropskou radou v roce 1980 zamítnuta.

2. 2. OD OSMDESÁTÝCH LET PO LISABONSKOU SMLOUVU

Během britského předsednictví v roce 1981 vznikla Zpráva o evropské politické spolupráci, jehož součástí bylo i neformální dohoda o tom, že předsedajícímu státu budou pro větší kontinuitu předsednictví nápomocni vyslanci zemí předsedající před a po současném státu. Pro tento systém se vžilo označení „trojka“. Smyslem trojky je dát předsednictví resp. předsedajícímu státu váhu a posílit možnosti při vyjednávání a hájení zájmů Společenství vůči třetím subjektům bez ohledu na velikost či mezinárodní postavení předsedajícího státu.⁶

Velkou změnu způsobilo přijetí Jednotného evropského aktu (JEA) v roce 1986, který kladl důraz na vyjednávací roli předsedajícího státu díky návratu k hlasování kvalifikovanou většinou a dále také zdůrazňoval roli předsednictví v otázkách zahraniční politiky. Jednalo se o aktivity směrem dovnitř ES, což obnášelo koordinaci postupů ES a EPS o jejímž výsledku měla předsedající země pravidelně informovat

⁵ Report on European institutions. 1979. Str. 30. [online]. Dostupný na WWW:

<http://aei.pitt.edu/999/1/Committee_of_Three_Report_1979.pdf>. [cit. 2011-10-18].

⁶ KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: Příběh půlstoletí*. Brno, 2008. ISBN 978-80-210-4765-5. str. 23-25.

Evropský parlament, nebo dokončování společného vnitřního trhu a dokončování cílů vytyčených v JEA. Vystaly ale také důležité události vynucující si silnou roli předsedajícího státu i mimo ES, zejména ve druhé polovině 80. let, které přinesly pád „železné opony“ a touhu postkomunistických států vstoupit do Evropského společenství. Zejména tyto události přiměly institut předsednictví těsněji spolupracovat s Komisí pod vedením Jaquese Delorse.⁷

Přijetím Smlouvy o EU neboli Maastrichtské smlouvy počátkem prosince 1991 došlo k velkému posílení předsednictví způsobeného jednak předpokládaným rozšířením o dříve neutrální země⁸ a pak také o země z bývalého východního bloku znamenající pozdější rozšíření o deset nových států, s čímž se samozřejmě pojily změny v rotačním mechanismu. Dále předsedající stát na sebe přejímá od této chvíle odpovědnost v několika nových polích působnosti. Jedná se o Hospodářskou a měnovou unii a spolupráci v oblasti Vnitřní a Justice. Zde má předsednictví hlavní úlohu v tom, že zprostředkovává výsledky jednání Evropskému parlamentu. Jednotnou tvář také dostává Společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP), kterou ve vztahu k třetím zemím prezentuje právě předsedající stát jako hlavní představitel Evropské unie. Předsedající stát tak má dvě hlavní dimenze působnosti vyjednávání a to hledání kompromisu uvnitř Rady a pak také nutnost hledání shody s Evropským parlamentem.⁹ Dalším přelomem znamenal rok 1997, kdy podpisem Amsterdamské smlouvy byl zřízen úřad pro Vysokého představitele pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, který měl asistovat předsednictví při zahraničně-bezpečnostních otázkách. Zde se dá mluvit o jistém začátku vyklízení pozic institutu předsednictví v této oblasti.

Posledním dokumentem, který upravoval fungování primárního práva a tedy i předsednictví je Lisabonská smlouva (LS) vytvořená v roce 2007 během předsednictví Německa a ratifikovaná během předsednictví Portugalska ve druhém pololetí téhož roku. V platnost vstoupila 1. prosince 2009. LS v mnohém přejímá text neratifikované

⁷KANIOK, Petr. PITROVÁ, Markéta. *Institut předsednictví Evropské unie – principy, problémy a reforma*. IN. Mezinárodní vztahy. 3/2005. ISSN-0323-1844. Str. 8. [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.iir.cz/upload/Mezinarodni%20vztahy/Archiv/2005/kompletniMV032005.pdf>> [cit. 2011-10-15]

⁸ tzv. Severní rozšíření o Švédsko, Finsko, Rakousko. Norsko v referendu od vstupu do EU upustilo.

⁹ KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: Příběh půlstoletí*. Brno. 2008. ISBN 978-80-210-4765-5. Str. 28-29.

Smlouvy zakládající Ústavu pro Evropu z roku 2006 připravovanou Konventem od února 2002. Základní změny týkající se institutu předsednictví byla změna rotačního systému, který díky předpokládanému rozšíření o deset států bývalého východního bloku nemohl fungovat na základě abecedního pořádku, ale od nynějška měl přihlížet k jejich rozmanitosti a zeměpisné rovnováze znamenajících v praxi střídání větších a menších států. Další změna se týkala systému trojky, který byl pevně zakotven ve smlouvách jako 18-ti měsíční cyklus předsednictví, do kterého je zahrnut minulý, současný a budoucí předsedající stát. Předsedající stát nejen že musí Evropskému parlamentu předložit návrh priorit, kterých chce během svého půlročního mandátu dosáhnout, ale je také povinen předložit spolu s ostatními dvěma státy ze své skupiny 18-ti měsíční plán ke kterému se zavazuje spolu se státy ve své předsednické skupině.¹⁰

„1) Předsednictví Rady, s výjimkou složení pro zahraniční záležitosti, je vykonáváno předem určenými skupinami tří členských států po dobu 18 měsíců. Tyto skupiny jsou vytvořeny rovnou rotací členských států, přičemž se vezme v úvahu jejich rozmanitost a zeměpisná rovnováha v Unii.

2) Každý člen skupiny postupně předsedá po dobu šesti měsíců všem složením Rady, s výjimkou složení pro zahraniční záležitosti. Ostatní členové skupiny jsou předsedajícímu členovi nápomocní ve všech jeho funkcích na základě společného programu. Členové skupiny mohou mezi sebou dohodnout jinou úpravu.“¹¹

Nejdůležitější změny jsou především zřízení stálého předsedy Evropské rady a převedení pravomocí týkající se SZBP na Vysokého představitele pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku zastupující EU navenek, což v důsledku znamenalo, že předsedající stát ztratil možnost ovlivňovat a řídit dění v Evropské radě a také byl vyřazen z vedení Rady EU pro zahraniční záležitosti, kterou zřídila LS. Představitelé jsou do těchto funkcí voleni kvalifikovanou většinou na dva a půl roku, přičemž není přesně stanovena náplň jejich mandátu, který se má utvářet „za pochodu“.

¹⁰ KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: Příběh půlstoletí*. Brno. 2008. ISBN 978-80-210-4765-5. Str. 33 – 37.

¹¹ Rada EU: *Prohlášení k článku I-24, odstavec 7. 2004 o rozhodnutí Evropské rady týkajícím se předsednictví Rady*. [online]. Dostupné na WWW: <http://www.euroskop.cz/gallery/5/1676-f335c8ae_4978_4fe1_92c6_9add2651ba07.pdf> [cit. 2011-10-15].

3. VYMEZENÍ POJMU PŘEDSEDNICTVÍ

Jak je již zmíněno v předchozí kapitole, v současné době předsednictví funguje v rámci Rady Evropské unie, což je spolu s Evropskou radou a Evropskou komisí jedna ze tří základních institucí Evropské unie.

„Rada se skládá z jednoho zástupce z každého členského státu na ministerské úrovni zmocněného zavazovat vládu členského státu, který zastupuje, a vykonávat hlasovací právo.“¹²

Rada EU má povinnost zasedat čtyřikrát ročně, případně se zasedání svolává podle potřeby. Jednotlivé rady se dělí podle projednávané problematiky a v současné době jich je deset:

Rada pro všeobecné záležitosti

Rada pro zahraniční věci

Rada pro hospodářské a finanční záležitosti

Rada pro spravedlnost a vnitro

Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdravotnictví a spotřebitelské záležitosti

Rada pro konkurenceschopnost

Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku

Rada pro zemědělství a rybolov

Rada pro životní prostředí

Rada pro školství, mládež a kulturu

Rada pro zahraniční věci je jediná oblast, kde předsedající stát nemá vedoucí postavení. Tato rada byla zřízena Lisabonskou smlouvou a předsedá jí Vysoký představitel pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku. Tato Rada vznikla přijetím Lisabonské smlouvy, kdy se odštěpila od Rady pro všeobecné záležitosti. Ve všech ostatních případech předsedá jednotlivým radám příslušný ministr předsedající země. Pokud tedy bude zasedat například Rada pro školství, mládež a kulturu, předsedat

¹² Lisabonská smlouva: *Konsolidovaný text Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy*. Str. 35. Hlava III. Článek 16. Úřad vlády České republiky. 2008. ISBN 978-80-87041-38-3.

jí bude ministr školství předsednické země.¹³ Vzhledem k velkému množství zejména legislativních úkonů a nízkému počtu zasedání jednotlivých rad zajišťuje jejich servis Výbor stálých zástupců, tzv. COREPER, který předjednává a připravuje materiály zajišťující bezproblémový průběh zasedání.

Předsednický stát má během svého půlročního funkčního období za úkol nejen moderovat jednání jednotlivých rad, udržování jednotného směru vyplývajícího ze systému „trojky“, ale má možnost promítnout své národní zájmy do chodu celé instituce prostřednictvím priorit, které si pro období předsednictví jednotlivé státy vytyčí ve větší míře, než je jim umožněno běžným legislativním procesem. Zásadním principem přitom je nestrannost, kdy předsedající stát nesmí upřednostnit zájmy své, nebo jiného státu na úkor ostatních členů a musí vždy jednat v zájmu celého společenství.

Předsedající stát má 4 základní funkce:

- a) administrace a řízení práce Rady
- b) vytyčení politických priorit
- c) vyjednávání
- d) reprezentace Rady¹⁴

„Předsednictví musí pro agendu vybrat otázky, které jsou nejdůležitější, nejnaléhavější a připravené pro jednání. Musí se vyhnout maření času a zmatenosti na mítincích. Debatu musí řídit takovým směrem, který jí přivádí k řešení, a to užitím vhodné kombinace patřičných zbraní (nátlak, vyjednávání, kompromisní návrhy, časový nátlak, hlasování ...“¹⁵

Další výhoda plynoucí z předsednictví v Radě Evropské unie je mediální

¹³ Europa.eu: *Rada Evropské unie*; [online].

Dostupné na WWW:

<http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/council-eu/index_cs.htm>. [cit. 2011-11-03]

¹⁴ DOČKAL, V., FIALA, P., KANIOK, P., PITROVÁ, M: *Česká politika v Evropské unii – Evropský integrační proces a zájmy České republiky*. Brno: Masarykova universita 2006. ISBN 80-210-4076-9. Str. 195.

¹⁵ Report on European Institutions. 1979. str. 31. In. *Mezinárodní vztahy*. 3/2005. ISSN-0323-1844. KANIOK, Petr. PITROVÁ, Markéta. *Institut předsednictví Evropské unie – principy, problémy a reforma*. Str. 8. [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.iir.cz/upload/Mezinarodni%20vztahy/Archiv/2005/kompletniMV032005.pdf>> [cit. 2011-11-22].

prezentace předsednické země a finanční zisky spojené s pořádáním nejrůznějších setkání předních evropských politiků.

4. FUNKCE PŘEDSEDNICTVÍ

Institut předsednictví vymezuje několik funkcí, které nejsou nikde právně ošetřeny, ale které během desetiletí vznikaly a rozvíjely se podle aktuálních podmínek uvnitř i vně společenství a od předsedajícího státu se očekává, že je bude zastávat.

4. 1. ADMINISTRACE RADY EU

Administrace Rady je nejstarší funkcí předsednictví, podle jejíž kvality se nakonec z velké části posuzuje i kvalita předsednictví. Tuto funkci lze rozdělit do dvou skupin. V prvním případě lze hovořit o nárocích na předsedající stát připravit dokonale agendu pro jednání na všech úrovních. Ve druhém můžeme hovořit o snaze o co nejefektivnější řízení jednání, přičemž je předsedající stát vázán Jednacím řádem. Důležitou roli zde hraje Výbor stálých zástupců (COREPER), který podstatnou část jednání uzavírá. Jedná se především o záležitosti, které byly dohodnuty na nižších úrovních Rady a dále nevyžadují ministerskou debatu. Dále do této funkce spadají neformální zasedání představitelů EU na území předsedajícího státu, doprovodné a kulturní akce.¹⁶

4. 2. REPREZENTACE PŘEDSEDNICTVÍ

V současné době je reprezentace předsednictví orientovaná pouze směrem dovnitř, v rámci institucí EU, kde představuje „tvář“ Rady a jejím jménem komunikuje se svými partnery, kterými jsou Evropská komise a Evropský parlament. S Evropskou komisí je spolupráce zejména v rovině vytváření legislativy. V této spolupráci jsou aktivní zejména menší státy, které nemají tak výrazné mezinárodní postavení, jako

¹⁶ KANIOK, Petr. *České předsednictví Rady EU – most přes minulost*. Brno. 2010. ISBN978-80-210-5348-9. str. 26-28

například Německo nebo Francie. Zásadní rozpory mezi předsednictvím a Komisí jsou mnohdy odlišné názory na integrační proces, přičemž Komise reprezentuje nadnárodní postoj a zastupuje zájmy celého společenství, zatímco předsednictví reprezentuje zájmy národních států. Vztah s Evropským parlamentem je o poznání klidnější. Obě instituce spolu komunikují v rámci schvalování legislativy. Parlament také do jisté míry kontroluje předsednictví tím, že členové vlády předsedající země vystupují v parlamentu nebo na úrovni jejích výborů, kde seznamují parlament s důležitými událostmi a odpovídají na případné dotazy.¹⁷

4. 3. VYJEDNÁVACÍ FUNKCE

Vyjednávací funkce je Lisabonskou smlouvou vymezena pouze na všechny úrovně Rady EU, kde je předsedající stát nucen hledat kompromisy na mezivládní úrovni, což při současném počtu členských států je úloha nadmíru složitá. K hledání kompromisu mu slouží jak Jednací řád a také neformální nástroje, jejichž používání se ale snaží jednací řád potlačit.

Mimo hledání kompromisu uvnitř Rady je také nutnost najít společnou řeč ve jménu Rady s ostatními institucemi v EU.¹⁸

4. 4. INICIAČNÍ FUNKCE

Od 80. let, kdy došlo k dohodě o tom, že předsedající stát bude vytvářet půlroční program obsahující priority, kterých chce stát dosáhnout, můžeme hovořit o době, kdy se institut předsednictví zaujímá iniciační roli, která měla směřovat k posílení kontinuity předsednictví. Síla předsednictví není ani tak ve vytváření nových politických témat, ale restrukturalizaci starých otázek. Další aspekt iniciační funkce vychází ze socio-ekonomické situace státu, který upřednostňuje otázky a záležitosti, na které je v daném státu kladen důraz. Může se jednat například o otázky ochrany životního prostředí.¹⁹

¹⁷ KANIOK, Petr. *České předsednictví Rady EU – most přes minulost*. Brno. 2010. ISBN978-80-210-5348-9. str. 28 -32.

¹⁸ Tamtéž. Str. 32-33.

¹⁹ Tamtéž. Str. 34 – 39.

5. 18-TI MĚSÍČNÍ PROGRAM

Společný 18-ti měsíčního program Francie, České republiky a Švédska pokrývající období od druhého pololetí roku 2008 po konec roku 2009 je tvořen dvěmi hlavními částmi. První část obsahuje strategický rámec programu, který ho zasazuje do hlubšího kontextu a zabývá se jím zejména s výhledem na dlouhodobější cíle, které mají přesah 18-ti měsíců vymezených pro předsednictví této trojky, byl konzultován v souladu s jednacím řádem Rady s budoucím předsednickým triem Španělska, Belgie a Maďarska a navazuje na program Německa, Portugalska a Slovinska. Druhá část se věnuje přímo jednotlivým otázkám a činnostem, kterými se budou předsedající země zabývat v rámci svého mandátu. Všechny tři státy se také v úvodu svého společného programu zavazují k úzké spolupráci při plnění stanovených cílů jak mezi sebou navzájem tak s evropskými institucemi, zejména s Komisí a Parlamentem. V programu se promítají jak jednotlivé národní zájmy předsedajících států (např. Francouzský projekt Unie pro Středomoří), tak ale musí předsedající státy ve svém programu zohlednit zájmy a směřování celé EU.

18-ti měsíční program Francie, České republiky a Švédska obsahuje tři základní dlouhodobé priority: otázku změny klimatu směřující k celosvětové dohodě v roce 2012 a s ní související otázky energetiky, naplňování Lisabonské strategie, jíž se věnuje podstatná část textu, a posledním velkým tématem jsou vnější vztahy, které stručně nastiňují strategie ve vztahu EU – okolní svět

Strategický rámec programu shrnuje oblasti, ve kterých se předsedající země budou snažit plnit jednotlivé úkony, které jsou vytyčeny dlouhodobou koncepcí jednotlivých politik Evropské unie související přímo s životem jejich občanů.

Jedná se zejména o:

- Zlepšení růstu a konkurenceschopnosti
- Snadnější vytváření většího počtu pracovních míst
- zdokonalení vnitřního trhu

- zastavení změn klimatu
- řešení energetické problematiky a problémů životního prostředí
- řešení udržitelného zemědělství
- Posílení bezpečnosti Evropy pro její občany
- řešení výzev a příležitostí, které přináší migrace
- posílení evropské bezpečnostní a obranné politiky, regionální spolupráce a vztahů se sousedními zeměmi
- dosažení pokroku v procesu rozšiřování, jakož i prosazování významnější celosvětové úlohy a silnějších nástrojů Evropy²⁰

Vzhledem k obšírnosti jednotlivých témat není možné, aby se jim věnovaly jednotlivé předsednické státy samostatně a tak do těchto oblastí pouze vstupují prostřednictvím svých projektů, jako se tomu například stalo v rámci regionální spolupráce, kdy Francie přišla s projektem Unie pro Středomoří, vycházející z konceptu Barcelonského procesu, který byl zahájen během Španělského předsednictví v druhé polovině roku 1995, jenž měl směřovat zájmy EU na středomořské Africké státy. Dále pak může být zmíněn druhý tříletý cyklus Lisabonské strategie pro období 2008-2010 navazující na Lisabonskou strategii představenou poprvé v roce 2000 a revidovanou v roce 2004, která měla za úkol do roku 2010 vytvořit z Evropské unie nejdynamičtější ekonomiku na světě.

6. ANALÝZA VYBRANÝCH KAPITOL PŘEDSEDNICKÉHO PROGRAMU ČESKÉ REPUBLIKY

Tato kapitola na úvod pojednává o prioritách k českému programu a dále analyzuje český program k předsednictví v Radě EU. Analýza se bude zabývat oficiálním dokumentem *Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér*²¹,

²⁰ Eu2009.cz: *18-ti měsíční program Francouzského, Českého a Švédského předsednictví*. Str. 6. [online]. Dostupné na WWW: < <http://eu2009.cz/assets/czech-presidency/presidency-trio/spolecny-program-francie--ceske-republiky-a-svedska.PDF> > [cit. 2011-12-10].

²¹ Euroskop.cz: *Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér*. [online]. Dostupné na WWW: < http://www.euroskop.cz/gallery/38/11622-pracovni_program_ceskeho_predsednictvi_evropa_bez_barier.pdf > [cit. 2011-12-10].

který je určený pro předsednictví České republiky v období 1. ledna – 30. června 2009, přičemž se bude více zaměřovat na prioritní oblasti předsednictví. Jako pomocný dokument bude sloužit *Výsledky českého předsednictví v Radě EU – Evropa bez bariér*²², případně dokumenty z evropských institucí.

6. 1. PRIORITY PŘEDSEDNICTVÍ

Priority k českému programu k předsednictví v Radě EU byly tvořeny na základě globálních i národních ukazatelů a podmínek, a zároveň reflektovaly postoje vlády ODS Mirka Topolánka. Na těchto základech byly formulovány postupně tři hlavní prioritní oblasti českého předsednictví, tzv. 3E: Ekonomika, Energetika, Evropa ve světě. Dále byly formulovány další prioritní oblasti, kterým ale není přikládán takový důraz z toho důvodu, že jsou z velké části obsaženy v Lisabonské strategii. Jedná se o konkurenceschopnost, čtyři svobody a liberalizace trhu.²³

6. 1. 1. EKONOMIKA

Ekonomika jako prioritní oblast českého předsednictví byla vybrána ze dvou důvodů. První důvod je ten, že na konci roku 2008 propukla hospodářská krize a bylo nutné se s jejími následky vyrovnat v nejkratším možném termínu a to i přesto, že česká vláda odmítala tvrzení, že jde o dlouhodobou záležitost a dokonce odmítala i tvrzení, že by se jakýmkoliv způsobem mohla dotknout České republiky. V přijímání protikrizových opatření je jasně čitelný postoj ODS, která se brání větším zásahům do suverenity států, kdy nenavrhuje jedno univerzální řešení pro celou EU, ale naopak navrhuje takový postup, který bude respektovat rozdílné podmínky v jednotlivých členských státech, přičemž musí být respektován Pakt stability a růstu a musí být dodržována pravidla čisté hospodářské soutěže. Druhým důvodem pak byl postoj české vlády k vnitřnímu trhu a jeho postupné liberalizaci, odstraňování překážek bránící volnému pohybu pracovníků a služeb.

²² Eu2009.cz: *Výsledky českého předsednictví v Radě EU – Evropa bez bariér*. [online]. Dostupné na WWW: <http://eu2009.cz/assets/czech-presidency/programme-and-priorities/achievements/cz-pres_vysledky_cs_2.pdf> [cit. 2011-12-10].

²³ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. V.

České předsednictví se v programu zavazuje plnit roli koordinátora při vyjednáváních o společných postupech v ekonomických otázkách jak uvnitř EU, tak se bude snažit i o hledání společného stanoviska ve vztahu k vnějším partnerům.²⁴

Otázka ekonomiky pro Českou republiku ze všech priorit nejdůležitější, protože zasahuje i do dalších prioritních oblastí.

6.1.2. ENERGETIKA

Oblast energetiky je v programu uvedena tématem o ochraně klimatu po roce 2012, jenž je jednou z dlouhodobých politik Evropské unie. Předsednictví se zde přihlašuje k dodržování linie vytyčené Evropskou Radou v březnu 2007 a bude se snažit přispět k jednotnému postoji Evropské unie k těmto otázkám, jenž by se měl promítnout na mezinárodním summitu v Kodani o klimatických změnách v prosinci 2009.

Česká republika si také uvědomuje, že v rámci dnešního světa a závislosti členských zemí za dovozu energií (plyn, ropa) je potřeba tento trh diverzifikovat, což v důsledku znamená snížit závislost dodávek těchto komodit z Ruska a zajistit energetickou bezpečnost v Evropě. Tento postoj se promítl v případě orientace na země z kaspické oblasti a uzavřením smluv o *Východním partnerství* a dobudování tzv. *Jižního koridoru* – plynovodu Nabucco. Díky této plánované diverzifikaci a posílení různorodosti využívaných zdrojů od plynu po obnovitelné zdroje bude možné uplatňovat politiku solidarity uvnitř EU v krizových situacích²⁵, což české vláda naplnila v době plynové krize začátkem roku 2009, kdy ze svých zásob poskytla plyn Slovensku.

České předsednictví v otázkách energetiky hodlá postupovat na základě analýz Evropské komise, zejména *Strategického energetického přehledu* a zároveň bude pokračovat v liniích vytyčenými během předsednictví Francie. Mezi tyto hlavní linie patří dobudování jednotného vnitřního trhu s plynem a elektřinou, šetření s energiemi a

²⁴ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. VI

²⁵ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. VI.

stabilizace vztahů se strategickými dodavateli energií.²⁶ Poslední z těchto linií, tedy stabilizace vztahů se strategickými dodavateli, se může jevit diskutabilně díky pohledu Ruské federace na uzavření Východního partnerství.

6.1.3. EVROPSKÁ UNIE VE SVĚTĚ

Česká vláda si uvědomuje roli Evropské unie ve světovém společenství jako významného a stabilního partnera, vyzdvihuje její zapojení do světových událostí zejména v rovině objemu poskytnuté pomoci při nejrůznějších přírodních katastrofách ale i válečných konfliktech. Aby mohla Evropská unie plnit dál tuto úlohu, musí sama rozvíjet svůj hospodářský, ekonomický a hodnotový potenciál. České předsednictví se proto zaměří na prohlubování vztahů se západním Balkánem, což přinese ekonomický prospěch jak Evropské unii v podobě lepšího přístupu na nové trhy, tak balkánským zemím, které usilují o vstup do EU, čemuž je nejbližší Chorvatsko a české předsednictví udělá maximum pro to, aby se mohla tato země připojit v co nejkratším termínu.²⁷ Z pohledu české politiky jde o čistě pragmatický přístup. České republice záleží na tom, aby byl region západního Balkánu co nejstabilnější a neopakovala se situace z 90. let, kdy sloužila Česká republika jako tranzitní země migrantů ze zemí bývalé Jugoslávie do Německa. Pokud by se situace opakovala, dá se předpokládat, že Česko by se nestalo pouze tranzitní zemí, ale do jisté míry zemí cílovou, což s sebou přináší i bezpečnostní rizika v podobě mafí a podobně.

Další oblastí, kterou se chce české předsednictví zabývat, je transatlantická vazba na Spojené státy americké. Spojené státy jsou hlavním strategickým partnerem Evropské unie, ať už jde o obchod, nebo NATO. Tuto linii v zahraniční politice vyznává i ODS, která vnímá USA jako největšího spojence a partnera, orientuje na ně svoji domácí politiku a tak tuto linii přenesla i na úroveň evropských institucí. V této souvislosti vyzdvihuje navázání dobrých kontaktů s novou vládou po prezidentských volbách.

Další oblastí zájmu v této kapitole jsou státy východní Evropy. Specifické

²⁶ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. VII Tamtéž. Str. VII.

²⁷ Tamtéž. Str. VII.

postavení zde zaujímá Ruská federace, kdy na jedné straně je na něm Evropa energeticky závislá a na straně druhé podniká Ruská federace ve své zahraniční politice kroky, se kterými se Evropa nemůže ztotožnit. Rozpor mezi těmito dvěma liniemi se promítl během Gruzínského konfliktu, který započal během Francouzského předsednictví, kdy Evropa vystoupila proti ruskému postupu, ale už nepřistoupila k uvalení sankcí. Ve vztahu k Ruské federaci program ve světle těchto událostí vyzývá k nutné shodě a zaujmutí jednotného postoje vůči ruské vládě a k uzavření nových partnerských dohod.

Jako hlavní téma českého předsednictví v otázkách zahraniční politiky je spolupráce s Ukrajinou a kavkazskými státy, které během českého předsednictví podepsaly smlouvu o Východním partnerství. Dále v rámci Evropské politiky sousedství budou pokračovat přístupové rozhovory s dalšími balkánskými zeměmi a Tureckem, které ale jak se později ukázalo, zřejmě ztratilo naději stát se v brzké době členem Evropské unie a spíše se orientuje na vztahy se Spojenými státy a snaží se upevnit svoji pozici regionální mocnosti.

Předsednictví bude také vyvíjet tlak na spolupráci v oblasti lidských práv, budování demokracie a právního státu, prohlubování schengenské spolupráce, stejně tak na ochranu svobody, jako nejzákladnější hodnotu Evropské unie. Dále se pak zavazuje provádět kroky zabraňující šíření jaderných zbraní a jejich nosičů a mezinárodního terorismu. Jako předpoklad pro uskutečňování těchto kroků vidí české předsednictví pevné zakotvení v rámci Severoatlantické aliance²⁸, což je linie prosazovaná i českou vládou.

6. 2. PRACOVNÍ PROGRAM ČESKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ

Pracovní program českého předsednictví je rozdělen do šestnácti jednotlivých kapitol, které jsou následně podrobně rozpracovány s přihlédnutím k situaci v Evropě a ve Světě.

²⁸ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. VII-VIII.

Kapitoly pracovního programu:

- Všeobecné záležitosti
- Hospodářské a finanční záležitosti
- Konkurenceschopnost
- Energetika
- Doprava
- Telekomunikace
- Životní prostředí
- Zaměstnanost a sociální politika
- Vzdělávání, mládež, sport
- Zdraví
- Zemědělství a rybolov
- Kultura a audiovizí
- Vnitřní věci
- Justice
- Vnější vztahy
- Společná obchodní politika

6.2.1. VŠEOBECNÉ ZÁLEŽITOSTI

Tato kapitola pojednává o záležitostech týkající se Evropské unie, přičemž její podkapitoly nelze zahrnout pod působnost jednotlivých Rad EU, ale protínají působnost všech evropských institucí.

6.2.1.1. INSTITUCIONÁLNÍ USPOŘÁDÁNÍ EU

Pro předsednictví je v tomto ohledu prioritní oblastí Lisabonská smlouva a její co nejdivější ratifikace²⁹, což de facto znamená vyjednání kompromisu mezi Irskými občany, kteří se v referendu vyjádřili proti jejímu přijetí a ostatními členskými zeměmi. Předsednictví se zavazuje v souladu s nařízením Rady z března 2008 hledat taková

²⁹ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. 1.

řešení, která odstraní irské obavy a přispěje k co nejrychlejšímu ukončení ratifikačního procesu. Následný vývoj ale ukázal, že i přes tato programová prohlášení nebude jednoduché ratifikovat Lisabonskou smlouvu ani v České republice. Jako první vyjádřil zamítavý postoj prezident Václav Klaus, který platí za nejvýraznějšího odpůrce prohlubování evropské integrace jak u nás, tak v Evropě. Prezident se obával ztráty státní suverenity a prohlásil, že smlouva je špatně zpracovaná a podepíše jí jen v okamžik, kdy bude ratifikovaná ve všech členských státech. Další komplikace přišly v září roku 2009, kdy skupina šestnácti senátorů ODS ve snaze co nejvíce natáhnout ratifikační proces podala stížnost k Ústavnímu soudu a žalovala určité pasáže smlouvy jako protiústavní, přičemž soud nejvyšší instance shledal smlouvu nezávadnou už v roce 2008. Kapitola pak okrajově pojednává o volbách do Evropského parlamentu.

6.2.1.2. ROZŠÍŘOVÁNÍ EU

Předsednictví si uvědomuje, že bez zapojení Balkánu nebude evropská idea sjednocení kompletní a tak podnikne vše proto, aby bylo pokročeno v zapojování těchto zemí co nejdále v rámci jak Soluňské agendy o přibližování balkánských zemí k EU, tak v rámci Stabilizačního a asociačního procesu a bude tak sledovat linii, kdy je západní Balkán považován za prioritu od přelomu tisíciletí. O rozšiřování o západní Balkán z českého pohledu je pojednáno výše. Z pohledu celoevropského jde o jasný záměr připojit k EU státy, které jsou obklopeny ze všech stran členskými zeměmi a v budoucnu by se mohly stát centrem obchodu se severní Afrikou a Blízkým Východem. Jako hlavní cíl bylo vytyčeno Chorvatsko a jeho co největší pokrok v přístupových jednáních. V neoptimističtějších představách se při tvorbě programu uvažovalo o chorvatském přistoupení už během českého předsednictví. České předsednictví se muselo potýkat zejména s problémem zablokování přístupových jednání ze Slovinské strany, mající s Chorvatskem spory o vytyčení hranic v Piranském zálivu, které se podařilo odstranit až během Švédského předsednictví na přelomu září a října 2009. Výsledkem všech těchto snah je to, že v prosinci 2011 bylo definitivně na evropské půdě schváleno jeho přistoupení v červenci 2013. Další prioritou je zkvalitnění vztahů s Bývalou Jugoslávkou republikou Makedonií³⁰, kde je však velký

³⁰ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. 1.

problém se samotným názvem státu, který z historických důvodů vadí Řecku a tak je jasné, že řešení tohoto sporu nelze nalézt během krátké doby. Dále bude předsednictví hledat cestu k normalizaci vztahů mezi Srbskem a Kosovem, které české vláda uznala v roce 2008. Jako cestu ke stabilitě v regionu vidí české předsednictví zapojení Kosova do Stabilizačního a asociačního procesu a udělení Srbsku status kandidátské země.³¹ Vzhledem k situaci, která panuje na hranicích mezi Kosovem a Srbskem ve druhé polovině roku 2011 se jeví veškeré kroky, které byly podniknuty pro nápravu vztahů jako neúčinné. Co se týče západního Balkánu, hovoří program dále o Bosně a Hercegovině a krocích, které by vedly k bezvízovému styku se zeměmi v regionu v případě dodržení předem dohodnutých podmínek o fungování justice.

Pouze jednou se program zmiňuje o pokračování rozhovorů s Tureckem, což jasně dokládá, jak nepopulární téma Turecko představuje jak pro Evropskou unii jako celek, tak pro jednotlivé předsedající země, které musí tuto agendu řešit.

6.2.1.3. REVIZE ROZPOČTU EU

Tato podkapitola obnáší prohlášení, že předsednictví se bude zabývat revizí rozpočtu na základě data vydání Bílé knihy Evropskou Komisí. Uvádí se zde, že datum diskuzí na toto téma může být ovlivněn dvěma faktory a to hospodářskou krizí a nejistým výsledkem ratifikace Lisabonské smlouvy. Výsledky diskuzí o revizi rozpočtu se předsednictví zavázalo shrnout ve Zprávě o pokroku, kterou předloží na jednání Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy.³²

6.2.1.4. POLITIKA HOSPODÁŘSKÉ A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOSTI

V této oblasti má prioritu podoba hospodářské a sociální politiky po roce 2013, kdy se předsednictví zavazuje v rámci Evropského plánu hospodářské obnovy tlačit na dokončení projednávání všech předložených legislativních aktů. Dále se chce zabývat diskuzí o možné revizi fungování strukturálních fondů a koncept územní soudržnosti.³³

³¹ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. 1.

³² Tamtéž. Str. 2.

³³ Tamtéž. Str. 2.

V oblasti naplňování legislativních opatření se v rámci naplňování Planu obnovy se podařilo českému předsednictví dosáhnout shody na možnosti uplatňovat snížené sazby DPH u místně poskytovaných služeb s vysokým podílem lidské práce. Což je významným příspěvkem k udržení zaměstnanosti v nejzranitelnějších odvětvích ekonomiky a měla by pomoci především malým a středním podnikům. Jako součást opatření proti dopadům hospodářské a finanční krize byla také schválena úprava tří nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti, která přispěje k urychlení čerpání prostředků z unijního rozpočtu, a revize nařízení o založení Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci.³⁴

6.2.2. HOSPODÁŘSKÉ A FINANČNÍ ZÁLEŽITOSTI

Oblasti hospodářských záležitostí se programu věnuje zejména v souvislosti s hospodářskou krizí, která propukla na konci roku 2008. Na základě těchto skutečností se stala otázka financí klíčovým sektorem během jednání evropských institucí během českého předsednictví, kdy situace vyžadovala, aby se předsedající stát ujal své role manažera a docílil jednotného stanoviska celé Unie.

6.2.2.1. OZDRAVENÍ FINANČNÍCH TRHŮ A JEJICH ROZVOJ

V otázkách ozdravení finančních trhů chce předsednictví podle svého programu pokračovat v aktivitách EU. Chce se především zaměřit na revizi směrnice o kapitálové přiměřenosti investičních podniků a úvěrových institucí a institucí elektronických peněz. Dále pak považuje za prioritní regulaci pojišťovnictví a nařízení o ratingových agenturách.³⁵

Na základě diskuzí nad těmito agendami došlo k dojednání několika významných kroků k posílení stability evropského finančního prostoru. Jedná se zejména o dojednání dohody o společných principech nakládání se znehodnocenými

³⁴ Výsledky českého předsednictví v Radě EU - Evropa bez bariér. Str. V.

³⁵ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. 2.

aktivy, které doplnily strategii pro podporu finančního sektoru z roku 2008, dále přijetí závěrů o bankovním kapitálu, vytvoření Evropské rady pro systémová rizika (ESRB), která má za úkol dohlížet nad evropským finančním trhem a předcházet opakování krizí do budoucna, bylo přijato nařízení o ratingových agenturách, díky kterému se má zlepšit transparentnost ratingových agentur a jde zde o dohodu nejen celoevropskou, ale o dohodu globálního charakteru. V oblasti elektronických peněz byla přijata nová směrnice upravující jejich vydávání a odstraňující bariéry v jejich pohybu, což brání rozvoji trhu³⁶.

6.2.2.2. MAKROEKONOMICKÉ A STRUKTURÁLNÍ POLITIKY

Předsednictví si uvědomuje, že hospodářská krize, která vypukla koncem roku 2008 je jednou z největších zkoušek pro společnou měnu, Pakt stability a růstu a Lisabonskou strategii a hodlá podniknout všechny kroky, kterými podpoří promítnutí Plánu obnovy do probíhajících procesů a bude důsledně dbát na dodržování podmínek ustanovených v Paktu stability a růstu a bude dále podporovat posilování konkurenceschopnosti, jako jeden z podstatných nástrojů boje proti krizi.³⁷

S výzvami spojenými s makroekonomickou situací se předsednictví vypořádalo prostřednictvím vyjednání dohody s ostatními členskými státy o zdvojnásobení limitu nástroje EU na podporu platebních bilancí členských států stojící mimo eurozónu ze stávajících 25 na 50 miliard eur, díky čemuž může tyto prostředky čerpat Lotyšsko, Maďarsko, Rumunsko. Dalším projektem je dohoda o úpravě tří nařízeních ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti, který má usnadnit čerpání prostředků ze strukturálních fondů. Dále došlo k potvrzení důležitosti Paktu stability prostřednictvím tzv. dokumentu o klíčových otázkách – KIP a také červnovým zasedáním Evropské Rady. Dalším významným krokem byla dohoda z březnového zasedání Evropské rady o jednotném vnitřním trhu a odstraňování administrativní zátěže, což vede ke zkvalitnění služeb poskytovaných evropským trhem.³⁸

³⁶ Výsledky českého předsednictví v Radě EU – Evropa bez bariér. Str. 2-3

³⁷ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. 3.

³⁸ Tamtéž. Str. 3

V oblasti mezinárodní spolupráce je pro předsednictví prioritní oblastí setkání zástupců G20 v Londýně, kde české předsednictví zastupovalo Evropskou unii a tak bylo nesmírně důležité vyjednat na evropské půdě stanoviska, které bude předsednictví prezentovat jako postoj celé Unie.³⁹

Závěrem této kapitoly je potřeba zmínit, že v roce 2009 nikdo nevěděl, jakým směrem se bude hospodářská krize ubírat a tak se z dnešního pohledu jeví přijatá opatření jako nedostatečná, například Evropská rada pro systémová rizika, jejímž členem je i Česká národní banka, sice plní funkci dohlázeatele a ve spolupráci s Evropskou komisí v současnosti provádí například zátěžové testy jednotlivých bank, ale nemá pravomoc přijímat závazná rozhodnutí a má spíše poradní charakter a tak v současné době veškeré zásadní prohlášení a nařízení v otázkách evropských financí má ve své kompetenci Evropská centrální banka (ECB), jejíž význam v období krize razantně vzrostl.

Ohledně projektů, díky kterým mohou čerpat státy nejvíce zasažené krizí finanční prostředky z evropských programů, dnes panuje velmi napjatá nálada. V srpnu na návrh Evropské komise bylo dojednáno, že státy čerpající pomoc se nebudou muset podílet na spolufinancování projektů Evropské unie stejnou měrou jako doposud, což v době, kdy je na rozpočty těchto zemí vyvíjen tlak ze strany Mezinárodního měnového fondu, přispěje k ušetření nemalých prostředků pro státy čerpající pomoc.

V oblasti snižování administrativní zátěže bylo na březnové Evropské radě docíleno toho, že bylo přijato osmnáct opatření, která by mohla přinést úspory ve výši až 30,7 miliard eur.⁴⁰

³⁹ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. 3.

⁴⁰ Evropská Komise: Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu. *Akční program pro snižování administrativní zátěže v Evropské unii, Plány snižování zátěže v jednotlivých odvětvích a činnosti v roce 2009*, ze dne 22. 10. 2009. Konečné znění. [online]. Dostupné na WWW:< <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0544:FIN:CS:PDF>> [cit. 2011-12-20].

6.2.3. KONKURENCESCHOPNOST

Kapitola s názvem Konkurenceschopnost zahrnuje programové body českého předsednictví, které jsou dlouhodobě vytyčenou agendou Evropské unie, což je zejména Lisabonská strategie, vnitřní trh a lepší regulace, ale také obsahuje body odrážející i postoje české středo-pravicové vlády Mirka Topolánka, jedná se zejména o podporu malých a středních podniků.

6.2.3.1. LISABONSKÁ STRATEGIE

České předsednictví ve svém programu přejímá odpovědnost za přípravu jarního zasedání Evropské Rady, kde se zástupci členských zemí budou zabývat vyhodnocováním pokroku v implementaci reforem jak v rámci Komunitárního lisabonského programu, tak Národních programů reforem a také se zde bude projednávat i naplňování Evropského plánu hospodářské obnovy.

V této souvislosti je potřeba doplnit, že na summitu vrcholných představitelů Evropské unie se dohodlo, že revize Lisabonské strategie se odkládá na neurčito, neboť představuje účinný nástroj pro posilování zaměstnanosti a posilování udržitelného ekonomického růstu, přičemž jednání o nové podobě Lisabonské strategie byla odsunuta až na rok 2010, kdy bude známo nové složení Komise a s odůvodněním, že v momentě kdy krize pomine je potřeba vrátit se hospodářskému růstu. A to i přesto, že v období krize zaznívaly hlasy, že tato strategie není účinná.⁴¹

6.2.3.2. VNITŘNÍ TRH

Předsednictví si uvědomuje potenciál jednotného vnitřního trhu a vidí ho jako klíčový nástroj pro oživení evropské ekonomiky a tak se zavazuje učinit veškeré kroky vedoucí k jeho zefektivnění. Jednou z aktivit, která má k tomuto vést je odstranění bariér ve volném pohybu pracovních sil, příhraničním obchodování a poskytování služeb. K postupnému odstranění těchto bariér by měla vést celoevropské Konference o

⁴¹ Euractiv.cz: *Summit odložil revizi Lisabonské strategie na později*. [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/summit-odlozil-revizi-lisabonske-strategie-na-pozdeji-005781>> [cit. 2011-12-15].

budoucnosti služeb na vnitřním trhu, která se uskuteční v únoru v Praze. Předsednictví se rovněž zavázalo zasadit se o snížení administrativní zátěže, která brání plnému uplatnění základních svobod tím, že se bude snažit působit na větší administrativní spolupráci mezi členskými státy.⁴²

Ve stejném duchu pak hovoří i závěry ze zasedání Rady pro konkurenceschopnost ze dne 5. a 6. března 2009, v jejímž tiskovém prohlášení stojí, že:

„ ...Je nezbytné podniknout urychlené a rozhodné kroky zejména v těchto pěti oblastech: odstraňování překážek a dosažení plně funkčního a moderního vnitřního trhu, snižování administrativní zátěže, zlepšování rámcových podmínek pro průmysl se zaměřením na malé a střední podniky a inovace, posilování a zlepšování kvality investic do znalostí, vzdělávání a výzkumu a zaměření na vnější rozměr konkurenceschopnosti. “⁴³

Dále pak Rada našla shodu v tom, že je třeba dosáhnout otevřeného a plně funkčního trhu tím, že budou odstraněny stávající překážky bránící uplatňování základních svobod a že se zabrání vytváření nových překážek tak, aby občané a podniky, zejména malé a střední mohli plně využívat možností vnitřního trhu. Rada se dále usnesla, že jedním z klíčových prvků jak mohou podniky využívat plně výhod plynoucí z vnitřního trhu je Systém pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI), který odstraňuje problémy v souvislosti s jazykovou bariérou, či rozdílností veřejné správy. Ohledně evropského maloobchodního trhu se zpráva zmiňuje o tom, že stále ještě není dokončen a že Rada vítá stanovisko Komise se o toto klíčové odvětví zajímat.

Dalším důležitým sdělením ve zprávě je pak to, že východní rozšíření z roku 2004 mělo pro Společenství jednoznačně pozitivní dopady, zejména v ekonomické oblasti. Zpráva ale upozorňuje na to, že dočasná omezující nařízení spjatá s přistoupením nových zemí by měla být v co nejkratším časovém horizontu odstraněna.⁴⁴

⁴² Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. 4.

⁴³ Rada EU: *Tisková zpráva z 2929. zasedání Rady pro konkurenceschopnost*. Ze dne 5. - 6. března 2009. Str. 7. [online]. Dostupné na WWW: <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/intm/106562.pdf> . [cit. 2012-01-03].

⁴⁴ Tamtéž. Str. 7-10.

6.2.4. ENERGETIKA

Díky ruskému projektu plynovodu South Stream a evropskému Nabucco dostává oblast jižního Kavkazu strategický význam díky zásobám zemního plynu. Zejména pro Evropskou Unii jde o významný krok v oblasti diverzifikace zdrojů a odpoutání se od energetické závislosti na tranzitních trasách přes Ukrajinu.⁴⁵

Téma energetiky, jako jedné ze tří hlavních prioritních oblastí českého předsednictví je v programu českého předsednictví poměrně obsáhle rozpracováno. Česká republika, jako předsedající stát si uvědomuje klíčovost a strategičnost tohoto odvětví a proto mu věnuje nemalou pozornost. Jak už je uvedeno v kapitole o prioritách předsednictví, bude hlavními body v této oblasti dobudování společného vnitřního trhu s energiemi, snahy o diverzifikaci dodavatelů těchto energií a dbání na dodržování pravidel o ochraně klimatu. Předsednictví hodlá dle svého programu podniknout takové kroky, které povedou k rychlému dobudování jednotného vnitřního trhu s energiemi, zvyšování energetické účinnosti, efektivnímu využívání energetických zdrojů, úsporám energie a diverzifikaci dodávek včetně přepravních cest. Předsednictví se dále zavazuje k tomu, že veškeré podniknuté kroky musí být v souladu s integrovaným postojem EU v otázkách energetiky. Priority předsednictví v této oblasti budou vycházet z Akčního plánu na období 2007 – 2009 a z programu s názvem Energetická politika pro Evropu, přičemž bude chtít zahájit rozpravu o novém Akčním plánu pro období 2010 - 2012 a dále pak bude chtít posílit vztahy se strategickými dodavateli ropy a zemního plynu a také s tranzitními zeměmi.⁴⁶

Předsednictví ve svém programu dále upozorňuje, že energetická bezpečnost a stabilita jsou zásadním předpokladem k politické stabilitě uvnitř EU a jejího ekonomického rozvoje a proto chce usilovat o podniknutí tří kroků, které k těmto cílům mají vést:

- 1) analyzovat nabídku a poptávku z hlediska střednědobého a dlouhodobého horizontu a identifikovat tak prioritní akce v infrastruktuře

⁴⁵ BINHACK, Petr. Důsledky rusko-gruzínského konfliktu pro energetickou bezpečnost v Evropské unii. IN. *Mezinárodní politika*. 5/2009. 40 s. Ročník XXXIII. ISSN 0543-7962. Str. 27.

⁴⁶ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. 7

- 2) podporovat rozvoj energetické infrastruktury a otevřít diskusi o možnostech zlepšení stávajících procesů po legislativní stránce a umožnit její implementaci
- 3) vytvářet a rozvíjet vztahy se třetími zeměmi a regiony s cílem zajistit zásobování a aktivně přispět k diverzifikaci energetických zdrojů a přepravních tras.⁴⁷

Jako prioritní regiony jsou v předsednickém programu označovány Rusko, Kaspická oblast a Ukrajina, přičemž chce uplatňovat společnou energetickou politiku. Dále pak v programu zaznívá závazek k uskutečnění Summitu k jižnímu koridoru, který má stvrdit význam bývalých sovětských republik jako tranzitních a producentských zemí. Jedná se o státy Ázerbájdžánu, Egypta, Gruzie, Kazachstánu, Turecka, Turkmenistánu a Uzbekistánu. S Ruskou federací chce předsednictví uspořádat summit EU – Rusko, kde se budou řešit otázky týkající se ruské role jako dodavatele energie na trhy. Ohledně Ukrajiny půjde především o řešení záležitostí související s bezpečnou přepravou plynu do Evropy.⁴⁸

Prioritní oblast energetiky byla hned v počátku českého předsednictví zasažena plynovou krizí, kdy Rusko díky sporům s Ukrajinou přerušilo dne 7. ledna dodávky plynu a tím odstříhlo Evropu od životně důležité komodity. 12. ledna na mimořádném zasedání vydala Rada EU stanovisko, ve kterém vyzvala obě strany k rychlému vyřešení svých sporů tak, aby mohly být dodávky plynu obnoveny. Rada EU pod vedením českého ministra průmyslu a obchodu vyzvala na tomto zasedání Evropskou komisi, aby do konce roku provedla revizi směrnic o bezpečnosti dodávek plynu a vytvořila návrh komplexního nástroje EU pro energetickou bezpečnost a infrastrukturu. Tisková zpráva z tohoto zasedání dále uvádí, že je potřeba zlepšit přístup ke skladování plynu, vyzývá členské státy, aby přehodnotily investice do této oblasti, a nabádá k přehodnocení přístupu ohledně strategických zásob plynu.⁴⁹

⁴⁷ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. 7.

⁴⁸ Tamtéž. Str. 7-8.

⁴⁹ Rada EU: *Tisková zpráva z mimořádného zasedání Rady EU pro dopravu, telekomunikace a energetiku.*

České předsednictví v tomto Rusko – Ukrajinském sporu sehrálo svou roli dobře, kdy se vyvarovalo chyby, že by stranila nebo sympatizovala s Ruskem, případně Ukrajinou a přispělo tak k urychlenému obnovení dodávek plynu.

Zasedání Rady EU ze dne 19. února jednoznačně podporuje tento projekt a vidí ho jako jeden ze šesti prioritních programů v rámci energetické infrastruktury a v důsledku celosvětově zvyšující se poptávky po energiích a nutnosti diverzifikace zdrojů zdůrazňuje, že je důležité pokračovat v politické angažovanosti pokračující ve vztahu k dodavatelům a tranzitním zemím podél jižního koridoru přistoupení Ukrajiny a Moldavské republiky ke Smlouvě o Energetickém společenství.⁵⁰

V pátek 8. května se v Praze uskutečnil Summit jižní koridor, kde se sešli zástupci Evropské unie, kterou zastupovalo předsednictví v osobě Mirka Topolánka, Evropské komise, kterou zastupoval předseda José Manuel Barroso a zástupce Generálního sekretariátu Rady EU, se zástupci partnerských států. Jako pozorovatelé se setkání zúčastnili zástupci Spojených států, Ruské federace, Ukrajiny a několika významných finančních institucí EIB, EBRD a Světové banky. Podle Mirka Topolánka by jižní koridor neměl být spojován pouze s dodávkami plynu.

„...Pro České předsednictví se ale Jižní koridor nerovná pouze projektu Nabucco. Chápeme Jižní koridor jako prostor umožňující nejširší možnou formu spolupráce, ať už půjde o infrastrukturu energetickou či dopravní, technologie, vědu a výzkum nebo výměnu know-how. Samozřejmě stojí-li na počátku tak významný projekt jako je Nabucco, bude prohlubování spolupráce probíhat o to rychleji a intenzivněji. Právě konkrétní společné projekty na poli energetiky by měly podle mého názoru celý proces spolupráce iniciovat. Jen realizace konkrétních projektů nás přivede k úspěchu a k dalšímu rozšíření naší spolupráce...Spolupráce na poli energetiky má však širší rozměr než jen zajištění dodávek surovin. Velice významnou roli tu hraje také

Ze dne 12. Ledna 2009; Str. 7. [online]. Dostupné na WWW:

<http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/trans/105315.pdf>. [cit. 2012-01-10].

⁵⁰ Rada EU: *Tisková zpráva z 2924 Zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku*. [online]. Ze dne 12. Února 2009. Str. 7-9. [online]. Dostupné na WWW:

<http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/trans/106263.pdf> [cit. 2012-01-10].

*možnost využívat společné know-how v oblasti průzkumu, infrastruktury, těžby a využívání zdrojů a v neposlední řadě samozřejmě i v oblasti úspory energií a obnovitelných zdrojů...*⁵¹

Nosným pilířem celého setkání byla právě otázka plynovodu Nabucco, který v současné době stále není otevřen a jeho zprovoznění se postupně odkládá až na rok 2018, přičemž práce na něm mají začít v roce 2013. U tohoto projektu se nejprve musela vyřešit problematika financování, pak také to, že Turecko si vymínilo, že plynovod přes jeho území povede jen v případě, že Evropská unie otevře další přístupovou kapitolu, což bylo problematické, jelikož mezi členskými státy bylo stále dost těch, kteří měli k Tureckému členství výhrady. Konečná podoba smluv podepsaných později v roce 2009 v Ankaře však nakonec takovou podmínku neobsahovala. Plyn do tohoto plynovodu přislíbil Ázerbájdžán, přičemž se uvažovalo i o Íránu, ale to vzhledem k politické situaci nebylo příliš reálné.

To, že si předsednictví vytyčilo energetickou bezpečnost jako prioritní oblast je znakem sebevědomí a zároveň můžeme říci, že to byla oblast, za kterou předsednictví sklídilo nejvíce pochval.⁵²

6.2.5 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Ochrana životního prostředí je jednou z oblastí, které se EU dlouhodobě věnuje, vynakládá na ni výrazné finanční prostředky a zaujímá postavení největšího světového ochránce životního prostředí. Tato politika se utvářela uvnitř Evropského Společenství po několik dekád a v dnešní době jsou nařízení v této oblasti zřejmě vůbec nejpřísnější na světě. Prioritami jsou zejména ochrana ohrožených druhů a přírodních stanovišť a efektivní využívání obnovitelných zdrojů což úzce souvisí s ochranou klimatu.

Ve svém pracovním programu dělí české předsednictví oblast životního prostředí

⁵¹ Eu2009.cz: *Zahajovací projev Mirka Topolánka na Summitu „Jižní koridor – nová hedvábná stezka“* . 8. května 2009. [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.eu2009.cz/cz/news-and-documents/speeches-interviews/zahajovací-projev-mirka-topolanka-na-summitu-jizni-koridor--21489/index.html>> [cit. 2012-01-05].

⁵² MÁŠA, Pavel. Lepší, než se čekalo. IN. *Mezinárodní politika*. 7/2009. 40 s. Ročník XXXII. ISSN 0543 – 7962. Str. 6.

do čtyř bodů, přičemž nejpodstatnější je ochrana klimatu. Dále se pak zabývá ochranou lidského zdraví a životního prostředí, udržitelnou spotřebou a výrobou a ochranou biologické rozmanitosti.⁵³

6.2.5.1. OCHRANA KLIMATU

Předsednictví si uvědomuje, že i přes nepříznivou situaci na finančních trzích je potřeba dostát svým závazkům v oblasti ochrany klimatu, ale vzhledem k ekonomickým výhledům je potřeba pečlivě zvažovat každý krok podniknutý v této oblasti zejména ve srovnání s jeho finanční nákladností a výslednou efektivitou.

V této oblasti chce předsednictví vést přípravná jednání o dosažení celosvětové dohody o nastavení závazků snižování emisí skleníkových plynů po roce 2012 s přihlédnutím k závazku EU o udržení maximálního růstu teploty o 2 stupně Celsia do roku 2050. Dále pak chce předsednictví vést dialogy se zeměmi, které jsou největšími producenty skleníkových plynů o jejich zapojení do programu o ochraně klimatu, přičemž na těchto jednáních bude navazovat na jednání po konferencích smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (UNFCCC). Program dále uvádí, že předsednictví bude zastupovat EU na mezinárodních fórech, přičemž nejdůležitější je Kodaňský summit naplánovaný na prosinec roku 2009 a také uvádí, že v souladu se závazkem Evropské rady z roku 2008 bude na jarním zasedání této instituce probírána problematika financování boje proti změnám klimatu.⁵⁴

V dokumentu vydaném Generálním sekretariátem Rady z 3. března 2009 se znovu potvrzuje snaha dosáhnout celosvětového a komplexního konsenzu o klimatických změnách na summitu v Kodani a potvrzuje, že Rámcová úmluva OSN a její Kjótský protokol jsou hlavními nástroji pro boj s klimatickými změnami v globálním měřítku. Zároveň se v tomto dokumentu zmiňuje, že EU je odhodlána dosáhnout dohody na Kodaňském summitu, kde podepsaná smlouva musí být založená na nejnovějších vědeckých poznatcích a vyzývá členské státy EU, aby se zaměřily na co nejrychlejší transformaci svých ekonomik do poloviny roku 2009 tak, aby vyhovovaly

⁵³ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. 11-12.

⁵⁴ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. 11.

dohodě o společném snížení emisí skleníkových plynů o 25 - 40% do roku 2020 a o 85 - 90% do roku 2050. V této souvislosti se zde zdůrazňuje, že Kodaňská dohoda by měla obsahovat přiměřené limity o produkci skleníkových plynů, které by platily pro členské země, kandidátské země i potenciální kandidátské země.⁵⁵ Ve stejném duchu pak hovoří i závěry jednání Evropské rady ze dne 29. dubna v dokumentu, který odeslalo předsednictví jednotlivým národním delegacím.

Financováním boje proti klimatickým změnám se zabývala Rada ECOFIN na zasedání dne 10. března. Výstup z tohoto jednání byl takový, že na financování boje proti klimatickým bude potřeba jak veřejných, tak soukromých prostředků, přičemž je zdůrazněna role soukromého sektoru, který musí být stimulován vhodnou politickou aktivitou. V oblastech, které nemohou být dostatečně financovány soukromými zdroji je zapotřebí se spolupodílet na financování a pobízet tak soukromé zdroje k další aktivitě a úsilí.

V otázkách rozvojových a rychle se rozvíjejících zemí je potřeba podle Rady ECOFIN být velmi obezřetný a snažit se stávajícími finančními mechanismy pobídnout tyto ekonomiky ke snižování produkce skleníkových plynů a nepovažuje za vhodné, aby v současné ekonomické situaci byly vytvářeny tyto mechanismy nové mimo případy zjevné potřeby těchto mechanismů. Dále pak vyzývá Evropskou komisi, aby se posuzováním potřeby soukromých investic a mezinárodního veřejného financování i nadále zabývala.⁵⁶

Jedním z nejdůležitějších schválených legislativních aktů je novela nařízení upravující postupné omezení používání látek poškozujících ozónovou vrstvu tím, že vyjasňuje podmínky, za jakých se přestanou používat látky poškozující ozón, zjednodušuje legislativu a spolu s ní také snižuje administrativní zátěž. Výroba a používání tzv. měkkých freonů budou postupně významně omezeny a úplný zákaz

⁵⁵ Rada EU: Zpráva Generálního sekretariátu Rady EU ke změnám klimatu. Ze dne 3. března 2009. *Změna klimatu*. [online] dostupné na WWW: <<http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/09/st07/st07128.cs09.pdf>> [cit. 2012-02-03].

⁵⁶ Rada EU: *Mezinárodní financování změny klimatu*. Zasedání Rady ECOFIN ze dne 12. března 2009. [online]. Dostupné na WWW: <<http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/09/st07/st07443.cs09.pdf>> [cit. 2012-02-02].

vejde v platnost na základě dohody mezi Evropským parlamentem a Radou od roku 2020.⁵⁷

6.2.5.2. OCHRANA BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI

Vzhledem k tomu, že ochrana biologické diverzity úzce souvisí s ochranou klimatu, tak se předsednictví zaměří na balíček Evropské komise o biodiverzitě a důraz bude klást zejména na sdělení o invazních druzích. Dále se pak předsednictví zavazuje pokročit v otázkách obchodování s výrobky vyrobených z tuleňů. Ohledně oblasti o ochraně půdy pak české předsednictví hodlá následovat linii vytyčenou předešlým francouzským předsednictvím. O otázkách o ochraně biologické diverzity se bude jednat na „Conference on Wilderness and Large Natural Habitat Areas“, kterou spolu s Komisí uspořádá předsednictví v Praze kde bude odstartován projekt Wilderness.⁵⁸

Na 2937. Zasedání Rady přijala Rada závěry o akčním plánu Společenství o zachování a řízení populace žraloků. Tento plán by měl přispět k revitalizaci ohrožených druhů žraloků ve vodách Společenství i mimo ně s tím, že provádění tohoto plánu bude vyžadovat rozšíření poznatků o lovu, jednotlivých druzích a jejich úloze v ekosystému, koordinovaná opatření k zajištění udržitelného lovu a provázanost vnější i vnitřní politiky týkající se žraloků a to z toho důvodu, že i přes existenci několika programů stále chybí hlubší koordinace v otázkách ochrany tohoto živočišného druhu a EU je odhodlaná zaujmout vedoucí úlohu v této otázce s tím, že Komise by měla Radě předložit podklady o naplňování tohoto plánu co nejdříve.⁵⁹

Ohledně rybolovu se za českého předsednictví přijaly nařízení schvalující dohodu mezi EU a Ruskou federací o spolupráci a zachování živých mořských druhů v Baltském moři⁶⁰, kterou Rada předložila 19. června 2007. Cílem této dohody je

⁵⁷ Eu2009.cz: *Nejdůležitější legislativní akty dohodnuté za českého předsednictví v Radě EU – Evropa bez bariér*. Str. 9. [online]. Dostupné na WWW: <http://www.eu2009.cz/assets/news-and-documents/news/cz-pres_akty_cs.pdf> [cit. 2012-02-15.]

⁵⁸ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. 12.

⁵⁹ Rada EU: *Tisková zpráva z 2937. zasedání Rady pro zemědělství a rybolov*. Ze dne 23. – 24. Dubna 2009. Str. 7. [online]. Dostupné na WWW: <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/agricult/107394.pdf> [cit. 2012-01-05].

⁶⁰ Rada EU: *Tisková zpráva z 2934. zasedání Rady pro zemědělství a rybolov*. Ze dne 23. Března 2009. Str. 16. [online]. Dostupné na WWW:

zachování stávajících zdrojů, udržitelnému využívání a řízení všech tažných, přidružených a závislých populací v Baltském moři na základně vzájemné úzké spolupráce založené na nejnovějších dostupných vědeckých stanoviscích.⁶¹

V otázkách obchodu s výrobky z tuleňů dospěla Rada EU k rozhodnutí až v červenci roku 2009, tedy měsíc po skončení českého předsednického mandátu, kdy Rada potvrdila nařízení, že výrobky z těchto živočichů nesmí být uváděny na evropský trh s výjimkou domorodých kmenů, u kterých lov tuleňů slouží k obživě.⁶²

Na „Conference on Wilderness and Large Natural Habitat Areas, která se konala v Praze ve dnech 27. a 28. května 2009 byl přednesen návrh, že ochrana přírody potřebuje koordinovaný celoevropský přístup z toho důvodu, že příroda přesahuje hranice jednotlivých států. Jako hlavní podklad pro další práci, ze kterého vychází řada členských států je projekt Natura 2000, který vytvořil jakýsi rámec pro práci na ochraně přírody. Byly navrhнуты předpoklady, jak účinně bojovat za ochranu zatím nedotčené přírody jako je rozvoj a užší spolupráce na projektu Natura 2000 a jeho lepší řízení, podporovat propojování a revitalizaci současných chráněných území, a také ochranu přírody zahrnout do širšího kontextu zejména v souvislosti s plánovanou změnou společně zemědělské politiky.⁶³

6.2.6. VNĚJŠÍ VZTAHY

Oblast vnějších vztahů neboli Evropské zahraniční politiky je jedna

<http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/agricult/106945.pdf> [cit. 2012-02-07].

⁶¹ Rada EU: Interinstitucionální spis Rady Evropské unie. *Nařízení Rady o uzavření dohody mezi Evropským společenstvím a vládou Ruské federace o spolupráci v oblasti rybolovu a zachování živých mořských zdrojů v Baltském moři*. Str. 7-8. [online]. Dostupné na WWW: <<http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/07/st10/st10300.cs07.pdf>> [cit. 2012-02-07].

⁶² Council EU: *Council confirms strict conditions For marketing seal products in the EU*. 29th July 2009. Str. 1. [online]. Dostupné na WWW: <<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/09/st12/st12370.en09.pdf>> [cit. 2012-02-09].

⁶³ Poselství from Prague; *An Agenda for Europe's Wild Areas Summary of the Conference on Wilderness and Large Natural Habitat Areas, Prague, Czech Republic, 27-28 May 2009*; Str. 2-3. [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.europarc.org/uploaded/documents/278.pdf>> [cit. 2012-02-09]

z nejdůležitějších politik Evropské unie a proto jí předsednictví ve svém programu věnuje nejvíce prostoru. Předsednictví rozdělilo tuto kapitolu na 9 podkapitol:

- Východní partnerství
- Vztahy EU – Rusko
- Transatlantické vztahy
- Rozvoj vztahů se zeměmi ve Středomoří
- Ostatní regiony
- Evropská bezpečnostní a obranná politika (EBOP)
- Boj proti šíření zbraní hromadného ničení
- Lidská práva a transformační politika
- Rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

6.2.6.1. VÝCHODNÍ PARTNERSTVÍ

Pro české předsednictví je prioritní posilování spolupráce mezi státy EU a státy východní Evropy a jižního Kavkazu. Klíčovými tématy v této souvislosti budou prohlubování energetického, ekonomického, obchodního a environmentálního partnerství, respekt k základním právům a svobodám, podpora demokratizačních a transformačních procesů, usnadnění mobility a řízení migrace, podpora vzájemných kontaktů na rozličné úrovni a politická a bezpečnostní spolupráce. Předsednictví plně podporuje Evropskou politiku sousedství, a proto se v programu zavázalo razantně Východní partnerství prosazovat. Jedná se o další budování bilaterálních vztahů s Ukrajinou, zahájení jednání o nové dohodě s Moldavskem a dále se pak hodlá zaměřit

na Gruzii, Ázerbájdžán a Arménii. Předsednictví pak bude dále podporovat postupný rozvoj vztahů s Běloruskem.⁶⁴

6.2.6.1.1. CO JE VÝCHODNÍ PARTNERSTVÍ

Evropská unie se v posledních letech začala zajímat více o své nejbližší okolí a výsledkem jsou projekty jako Severní dimenze EU, Středomořské partnerství a teď nově i Východní partnerství.⁶⁵ Východní partnerství v mnoha směrech vychází ze strategie ENP – European Neighbourhood Policy (Evropská politika sousedství), konkrétněji však hovoří o možnosti přístupu na trh EU, spolupráci v oblasti energetické politiky a perspektivě bezvízového režimu. Nedostatky jsou na druhé straně v oblasti nevyřešených územních sporů a konfliktů, zejména v Podněstří, Abcházii, jižní Osetii a Náhorní Karabach.⁶⁶

Tento projekt české předsednictví přijalo jako svou prioritní oblast poté, co byl dne 26. května 2008 přijat v Radě EU na návrh polského ministra zahraničí Radosława Sikorskiho a za podpory Švédska. Tento projekt české předsednictví přijalo jako svou prioritní oblast poté, co byl dne 26. května 2008 přijat v Radě EU na návrh polského ministra zahraničí Radosława Sikorskiho a za podpory Švédska. Česká republika využila předsednictví ve Visegrádské čtyřce k tomu, aby získala pro projekt další podporu. Na jaře 2008 připravila ČR dokument s názvem „Evropská sousedská politika – čas jednat“, což připravilo půdu pro přijetí ambicióznější východní politiky posilující angažovanost EU v oblasti na východ od vlastních hranic. Tento projekt by také umožňoval odpoutat se od povinného ruského souhlasu ohledně jakékoliv aktivity ze strany EU v prostoru bývalého Sovětského svazu a posílit procesy transformace a europeizace daného prostoru.⁶⁷ Dne 3. 12. 2008 představila Komise návrh tohoto projektu a jeho zahajovací summit se odehrál 7. května 2009 v Praze. Podle Komise dozrál čas, kdy se Evropská unie musí otevřít vztahům se svými východními sousedy a

⁶⁴ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. 22-23

⁶⁵ VONDRA, Alexandr. Východní partnerství nikoho nikam nevytlačuje a ani nikam neproniká. IN. *Mezinárodní politika*. 4/2009. 44 s. Ročník XXXIII. ISSN 0543-7962. Str. 28.

⁶⁶ THIM, Michal. Východní partnerství: světlo na konci tunelu východní politiky Evropské unie? IN. *Mezinárodní politika*. 4/2009. 44 s. Ročník XXXIII. ISSN 0543-7962. Str. 5.

⁶⁷ SCHNEIDER Jiří. Východní partnerství: trvalý přínos nebo pomíjivá epizoda?. IN. *Mezinárodní politika*. 7/2009. 40 s. Ročník XXXIII. ISSN 0543-7962. Str. 9.

Východní partnerství tak reaguje na touhu východních sousedů EU přiblížit se jí a zároveň je velkým zájmem Unie přispět k rozvoji stability a hospodářské prosperity v těchto zemích.⁶⁸ Rozdílný je však postoj k tomuto projektu i uvnitř EU, například pro Polsko, které předsedá Radě EU v druhém pololetí roku 2011, je tato oblast klíčová, pro Francii, Velkou Británii a Itálii je tato oblast jen okrajová záležitost.⁶⁹

6.2.6.1.2. POSTOJ RUSKA K VÝCHODNÍMU PARTNERSTVÍ

Konflikt ze srpna 2008 dodal impuls potřebný k urychlení příprav potřebných k zavedení této nové politiky. Rusko samozřejmě usiluje o udržení svého vlivu v oblasti, přesto nebyl jeho postoj k Východnímu partnerství jednotný. Ruský ministr zahraničních věcí Lavrov se nechal slyšet, že se Evropská unie snaží získat sféru vlivu a naproti tomu ruský velvyslanec naopak prohlásil, že díky objemu prostředků, které EU hodlala vynaložit na realizaci Východního partnerství je celý projekt vlastně směšný. Dá se však tvrdit, že tento projekt není Rusku příjemný.⁷⁰

Rusko dlouhodobě považuje tyto státy za svou výhradní sféru vlivu a tak se není čemu divit, že pro tento projekt nemají příliš pochopení a podle některých analytiků byl rusko-gruzínský konflikt především snahou Ruska zpochybnit Gruzii jako transportní koridor pro ropu do Evropy.⁷¹ Alexandr Vondra se snažil mírnit ruské obavy a uvedl, že Východní partnerství není předstupněm ke členství v EU a že jde pouze o pokus přispět k politické a hospodářské stabilizaci a rozvoji regionu ležícímu mezi EU a Ruskem a přiznal, že Rusko bude mít za určitých podmínek možnost na projektu participovat a že na přípravě Východního partnerství se nepodílí z toho důvodu, protože upřednostňuje jinou platformu vztahů k EU. V této souvislosti pak Vondra dále přiznal, že je potřeba

⁶⁸ Europa.eu: *Východní partnerství – ambiciózní nová kapitola vztahů EU s východními sousedy*. [online]. Dostupné na WWW:

<http://ec.europa.eu/ceskarepublika/press/press_releases/08081858_cs.htm>. [cit. 2012-02-21].

⁶⁹ Iruz.ru: *Východní partnerství – zájem Ruska o spolupráci*. [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.irucz.ru/cz/zpravy/1-/11200000000-polsko/112002000000-polsko--severovychod/0-/409-neuveдено/21856-vychodni-partnerstvi--zajem-ruska-o-spolupraci/>> [cit. 2012-01-03].

⁷⁰ SCHNEIDER Jiří. Východní partnerství: trvalý přínos nebo pomíjivá epizoda?. IN. *Mezinárodní politika*. 7/2009. 40 s. Ročník XXXIII. ISSN 0543-7962. Str. 9-10.

⁷¹ THIM, Michal. Východní partnerství: světlo na konci tunelu východní politiky Evropské unie? IN. *Mezinárodní politika*. 4/2009. 44 s. Ročník XXXIII. ISSN 0543-7962. Str. 5-6.

hledat novou obsahovou náplň formátu spolupráce mezi Ruskem a EU.⁷²

6.2.6.2. VZTAHY EU – RUSKO

Předsednictví deklaruje, že budou pokračovat jednání s Ruskem a uskuteční se pravidelný summit EU – Rusko, dále pak proběhnou jednání Rady stálého partnerství a v souladu se závěry summitu EU – Rusko z Nice z roku 2008 bude předsednictví pokračovat v hledání cest k dosažení dohody o nové spolupráci.⁷³

Co se týče vztahů EU a Ruska začátkem roku 2009, jde je charakterizovat v několika rovinách:

1) Probíhají jednání o podobě nové Dohody o partnerství, na které mají obě strany velký zájem z důvodu strategičnosti a vzájemné závislosti jedné strany na druhé a to zejména v oblasti energetiky.

2) V oblasti energetiky panují jisté neshody díky tomu, že ruská strana tvrdí, že EU staví v této oblasti bariéry a tím diskriminuje ruské firmy. EU naopak vadí způsob využívání nerostného bohatství jako politického nástroje a nerovný přístup evropských firem na ruský trh.

3) Ruská federace se staví zásadně proti jakékoliv základně americké armády na území České republiky a Polska, kde měly být umístěny protiraketové systémy. Jako odvetu ruská strana zvažovala rozmístění raket poblíž polských hranic v Kaliningradu.

4) Konflikt ze srpna 2008 v Gruzii a jeho následné řešení.⁷⁴

Z výše uvedených bodů jednoznačně vyplývá, že vzájemné vztahy jsou sice korektní,

⁷² VONDRA, Alexandr. Východní partnerství nikoho nikam nevytlačuje a ani nikam neproniká. IN. *Mezinárodní politika*. 4/2009. 44 s. Ročník XXXIII. ISSN 0543-7962. Str. 30.

⁷³ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. 23.

⁷⁴ E-polis.cz: *České předsednictví v Radě EU a agenda partnerství EU – Rusko*. [online]. Dostupné na WWW:
<<http://www.e-polis.cz/evropska-unie/338-ceske-predsednictvi-v-rade-eu-a-agenda-partnerstvi-eu-rusko.html>> [cit. 2012-02-18].

ale rozhodně se nedá říci, že by byly bezproblémové jako s dalšími jinými strategickými partnery.

Tisková zpráva z 2943. zasedání Rady ve dnech 18. - 19. května 2009 hovoří o tom, že Rada jednala o přípravách na summit konaný 21. – 22. května v Chabarovsku. Na tomto summitu byly hlavní témata globální finanční a hospodářská krize a nutnost koordinovaného postupu EU a Ruska. Dále zde byl posouzen vývoj vztahů EU a Ruska se zaměřením na otázky zahrnuté do čtyř společných prostorů jako jsou obchodní otázky a přistoupení ke Světové Obchodní Organizaci (WTO), investice, energetika, změna klimatu, vízové otázky, právní stát a lidská práva a pokrok v rámcové dohodě s Ruskem. V otázkách mezinárodních záležitostí šlo zejména o Gruzii, Moldavskou republiku, Írán, Afghánistán, Pákistán a Blízký východ.⁷⁵

Zejména byla ale projednávána plynová krize, kdy ruský prezident prohlásil, že nestojí o opakování scénáře ze začátku roku 2009, ale zároveň pochyboval o ukrajinské platební schopnosti a vyzval EU, aby převzala část odpovědnosti v podobě poskytnutí úvěru na platbu plynu Ukrajině. Medveděv také řekl, že nebude dávat žádné záruky o neopakování krize s tím, že na ruské straně je vše v pořádku a záruky by měli dávat spíše plátcí plynu. Dvoudenní summit skončil bez podpisu jakékoliv smlouvy, což je možné vnímat v souvislostech s událostmi posledních měsíců (Gruzie, plyn) jako ochlazování euro – ruských vztahů.⁷⁶

6.2.6.3. *TRANSATLANTICKÉ VZTAHY*

České předsednictví v programu prohlašuje, že bude usilovat o další rozvoj transatlantické spolupráce s USA, která je pro EU v souvislosti s aktuálním děním nezbytná. Dále se pak hodlá zaměřit na rozvoj spolupráce EU – USA ve třetích zemích.

⁷⁵ Rada EU: *Tisková zpráva z 2943. Zasedání Rady EU obecné záležitosti a vnější vztahy*. Ze dne 18. - 19. Května 2009. str. 8. [online]. Dostupné na WWW: <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/gena/108067.pdf> [cit. 2012-03-01].

⁷⁶ *Ihned.cz: Summit EU-Rusko skončil. Medveděv varuje Evropu před Ukrajinou*. [online]. Dostupné na WWW: <<http://zpravy.ihned.cz/svet/c1-37198880-summit-eu-rusko-skoncil-medvedev-varuje-evropu-pred-ukrajinou>>. [cit. 2012-01-15].

Předsednictví si v této oblasti stanovilo čtyři priority:

- Multilateralismus
- Mírový proces na Blízkém Východě
- Afghánistán / Pákistán
- Vztahy s Ruskem

Předsednictví se upíná především k summitu EU – USA, kterého se zúčastní nová americká administrativa vedená Barackem Obamou. Program se dále zmiňuje o hospodářské spolupráci s Kanadou, které by se měl věnovat summit EU – Kanada a o systematické spolupráci mezi EU a Severoatlantickou aliancí (NATO).⁷⁷

Předsednictví informovalo Evropskou Radu dne o aktuálním stavu příprav na summit EU – USA, který se konal 5. dubna 2009 v Praze. Dále je ve zprávě uvedeno, že neformální setkání se bude týkat převážně ekonomických otázek, energetické bezpečnosti, změny klimatu a strategického přístupu k oblasti mezi Středozemním a Kaspickým mořem.⁷⁸

Na tomto summitu Barack Obama požádal EU o pomoc při uzavírání Gauntánáma v podobě podpůrného rámce EU pro přesídlení bývalých vězňů. Ministři spravedlnosti slíbili vzájemnou spolupráci a výsledkem byla možnost členských států přijímat po zvážení rizik jednotlivé vězně. Díky schengenské úmluvě je však nutná vzájemná informovanost a konzultace mezi jednotlivými členskými státy. Do tohoto projektu se měly zapojit i státy mimo EU (Island, Norsko, Švýcarsko). Zároveň ministři uložili COREPERU, aby vypracovali co nejrychleji rámec umožňující přijímat jednotlivé vězně.⁷⁹ V závěrech předsednictví Evropská Rada vítá uzavření jako další impulz pro

⁷⁷ Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér. Str. 23.

⁷⁸ Rada EU: *Zpráva Rady EU Evropské Radě ze dne 19. a 20. března 2009 – závěry předsednictví*. Str. 12. [online]. Dostupné na WWW: <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/ec/106811.pdf> [cit. 2012-02-12].

⁷⁹ Rada EU: *Tisková zpráva z 2936. Zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci*. Ze dne 6. Dubna 2009. Str. 15. [online] Dostupné na WWW: <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/jha/107190.pdf> [cit. 2012-03-05].

spolupráci v boji proti terorismu založenou na společných hodnotách, mezinárodním právu, dodržování lidských práv a zásad právního státu.⁸⁰

Rada EU pak dále vydala prohlášení, v němž stojí, že Evropská unie podporuje postoj USA vůči Íránu, jenž otevírá možnost hlubšího dialogu na všech aspektech ohledně íránského jaderného programu a vyzvala Írán, aby se této příležitosti chopil a v duchu vzájemného respektu se zapojil do vážných jednání s mezinárodním společenstvím s cílem nalézt takové diplomatické řešení jaderné otázky, jež zohlední zájmy Íránu, včetně rozvoje programu jaderné energetiky pro civilní účely, a současně bude reagovat na obavy mezinárodního společenství.⁸¹

V této souvislosti lze doplnit, že problematika Íránského jaderného programu je poměrně komplikovaná i dnes, po téměř třech letech a za tu dobu se podařilo dosáhnout jen malých úspěchů. Průlom nastal až počátkem roku 2012, kdy Íránští představitelé pustili do země mezinárodní pozorovatele.

Závěrem kapitoly lze dodat, že vztahy EU se Spojenými státy jsou velmi dobré a proto v této oblasti nemělo předsednictví situaci příliš komplikovanou a veškerá jednání uskutečněná s USA probíhala dobře. Zároveň se ukázala i ochota ze strany nové administrativy Baracka Obamy, když souhlasil se společným postupem v boji proti klimatickým změnám, deklaroval snahu nalézt na Kodaňském summitu kompromis a dokonce přišel v listopadu 2009 s návrhem, že USA do roku 2020 sníží podíl skleníkových plynů v USA o 17%⁸², což bylo ze strany USA v této otázce nebyvale vstřícné gesto. Otázkou zůstává, zda americká administrativa tento krok podnikla proto, že tušila neúspěch Kodaňského summitu a šlo tak pouze o gesto, anebo opravdu stála o

⁸⁰ Rada EU: *Závěry předsednictví – Brusel 18. a 19. června 2009*. Ze dne 10. Července 2009. Str. 16. [online]. Dostupné na WWW:

< http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/ec/108634.pdf > [cit. 2012-03-05].

⁸¹ Rada EU: *Tisková zpráva z 2938. Zasedání Rady pro obecné záležitosti a vnější vztahy*. Ze dne 27. Dubna 2009. Str. 9. [online]. Dostupné na WWW:

< http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/gena/107435.pdf > [cit. 2012-03-10].

⁸² Euractiv.cz: *USA a Čína před Kodaní trochu šláply na plyn*. [online]. Dostupné na WWW:

< <http://www.euractiv.cz/zivotni-prostredi/clanek/usa-a-cina-pred-kodani-trochu-slaply-na-plyn-006789> > [cit. 2012-02-19].

to nalézt dohodu.

6.2.6.4. ROZVOJ VZTAHŮ SE ZEMĚMI VE STŘEDOMOŘÍ

V oblasti spolupráce se státy Středomoří se české předsednictví zavázalo následovat linii vytyčenou předešlým francouzským předsednictvím, pro které byla tato oblast klíčová a dál hodlá povyšovat vzájemné vztahy v rámci Evropské politiky sousedství.⁸³

V této souvislosti Rada EU během českého předsednictví přijala návrhy pokynů EU pro spolupráci v oblasti civilní ochrany s partnery ze Středomoří s ohledem na zasedání ministrů Unie pro Středomoří o právu, svobodě a bezpečnosti.⁸⁴

Nejvýznamnější událostí spojenou s oblastí Středomoří byla situace v pásmu Gazy, kde již od prosince 2008 zuřil ozbrojený konflikt mezi Izraelem a Palestinou.

Předsednictví pod vedením českého ministra zahraničních věcí Karla Schwarzenberga zahájilo jménem Evropské unie jednání s cílem zprostředkovat co nejrychlejší uzavření příměří a humanitární pomoc, která nakonec činila 3 miliony eur.⁸⁵ Do oblasti se však na vlastní misi vydal i francouzský prezident Nicolas Sarkozy. Tato situace v provádění zahraniční politiky EU vyvolala kritiku mnoha evropských politiků. Italský ministr zahraničí Franco Frattini se nechal slyšet, že Evropa nemluví jedním hlasem, což podle něj podkopává její věrohodnost a politický vliv. Bývalý německý ministr zahraničí Joschka Fischer pak prohlásil, že mise byla chaotická a ostudná. Avšak podle českého premiéra Mirka Topolánka navazovala Sarkozyho mise na tu, kterou organizovala EU, a proto ji nevnímal jako konkurenční.⁸⁶

⁸³ Pracovní program českého předsednictví - Evropa bez bariér. Str. 23-24.

⁸⁴ Rada EU: *Tisková zpráva z 2942. Zasedání Rady pro obecné záležitosti a vnější vztahy. Ze dne 18. května 2009. Str. 8.* [online] Dostupné na WWW: <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/gena/107936.pdf> [cit. 2012-02-21].

⁸⁵ Europa.eu: *Commission launches €3 million emergency funding decision for humanitarian aid in Gaza.* [online]. Dostupné na WWW: <<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP%2F09%2F2&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>>. [cit. 2012-02-20]

⁸⁶ WINKLEROVÁ, Lucie. Bakalářské práce. *Hodnocení českého předsednictví Rady EU.* 2010. Str. 29.

Lze dodat, že tato situace zesílila volání po ratifikaci Lisabonské smlouvy, která zakotvuje do primárního práva EU post stálého předsedy Evropské Rady a Vysokého zmocněnce pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, což v důsledku znamená, že na podobné diplomatické mise nebudou jezdit představitelé předsednických zemí v pozici hlavní vyjednávací síly.

Tento konflikt zmrazil vývoj v rámci Unie pro Středomoří, která byla na žádost arabských států od počátku roku prakticky nečinná a k jejímu částečnému obnovení došlo až v závěru předsednictví. Mezitím byl vypracován evropsky návrh statutu sekretariátu Unie. Události v Gaze zbrzdily mimo jiné také postup při povyšování vztahů EU-Izrael. Ve vztahu k nové izraelské vládě se předsednictví soustředilo na zachování „acquis“, zejména bilaterálního řešení a odstranění překážek pro vznik palestinského státu. Důležitým prvkem pro další vývoj na Blízkém východě je posílení zájmu USA o řešení izraelsko-palestinského konfliktu v souvislosti s nástupem nové administrativy Baracka Obamy. Úsilí předsednictví se tedy soustředilo na koordinaci postupu EU s USA a dalšími mezinárodními partnery. Předsednictví podporovalo aktivním dialogem konstruktivní snahy arabských 30 států založené na Arabské mírové iniciativě. Na oživení blízkovýchodního mírového procesu byl zaměřen i neformální summit s Jordánskem dne 17. června 2009. Závěry Evropské rady v červnu 2009 potvrdily, že mírový proces na Blízkém východě zůstává jednou z nejvyšších priorit EU.⁸⁷

7. MEDIÁLNÍ OBRAZ PŘEDSEDNICTVÍ

Mediální obraz předsednictví jako takového je nedílnou součástí každého mandátu a všechny předsednické země se z pochopitelných důvodů snaží, aby média o jejich předsednictví informovala v co nejlepším světle. Česká republika zvolila poněkud kontroverzní kampaň ještě před začátkem výkonu samotného mandátu a s heslem „Evropě to osladíme“ příliš nezapadala do trendu korektnosti, který razí ostatní státy. České předsednictví se navíc muselo potýkat s jevem naprosto nevídaným, a to s tvrdou

⁸⁷ Eu2009.cz: *Výsledky českého předsednictví v Radě EU*. Str. 29 – 30. [online]. Dostupné na WWW: <http://www.eu2009.cz/assets/czech-presidency/programme-and-priorities/achievements/cz-pres_vysledky_cs_2.pdf>. [cit. 2011-12-10].

kritikou ještě před 1. lednem 2009 a tvrdá kritika pak pokračovala během celého předsednictví. Hlavní roli v této kampani sehrály francouzská a rakouská média. Předsednictví však nebylo šetřeno ani ze strany českých sdělovacích prostředků. Jako hlavní důvody nedůvěry médií ke schopnostem České republiky předsednictví zvládnout byly postoje českých politiků, často označované za euroskeptické, nedůvěra v malou zemi, které má vést Evropskou unii v době krize a vnitřní politická nestabilita.⁸⁸

Další kontroverze pak mezi jednotlivými členskými státy vzbudila plastika Entropa, vystavená na budově Rady EU v Bruselu. Měla znázorňovat „Evropu stereotypů“. Většina zástupců jednotlivých zemí tuto plastiku odsoudila jako urážející a protestovali proti tomu, jak je zde jejich stát vyobrazen (Německo bylo vyobrazeno jako stát protkaný dálnicemi, jejichž tvar mohl připomínat nacistickou svastiku, Bulharsko bylo vyobrazeno jako turecký záchod, viz. obrázek⁸⁹). Entropa nakonec na svém místě nevydržela a po pádu Topolánkovy vlády výtvarník Černý požádal o její navrácení.

Co se týče komunikačních mechanismů, byla česká vláda poměrně chválena a její předsednické webové stránky www.eu2009.cz byly považovány za velmi zdařilé a během předsednictví je navštívilo přes dva miliony lidí. Hůře hodnocené už bylo informování pomocí tištěných a audiovizuálních pomůcek a také neschopnost vlády prosadit do médií pozitivní informace o předsednictví. K celkovému vnímání

⁸⁸ KANIOK, Petr. *České předsednictví Rady EU – most přes minulost*. Brno. 2010. ISBN978-80-210-5348-9. str. 178.

⁸⁹ Entropa od výtvarníka Davida Černého umístěná na budově Rady EU v Bruselu.

předsednictví jistě přispěl i pád vlády, který do jisté míry opodstatnil počáteční nedůvěru k českému předsednictví. Ve výsledku se dá o mediálním obrazu předsednictví hovořit jako spíše o záporném, jediným výrazněji pozitivním tématem bylo řešení plynové krize z ledna 2009. V očích médií pak předsednictví nejvíce poškodila blízko východní krize a pád vlády.⁹⁰

Sluší se však podotknout, že pád vlády nebyl během českého předsednictví první takovou událostí svého druhu, to samé potkalo v 90. letech jak Itálii, tak Francii. České předsednictví však mohlo působit poměrně chaoticky vzhledem k tomu, že na sebe naložilo spoustu úkolů, které by spíše příslušely silnějšímu a většímu státu jako je např. Francie nebo Německo a pak také to, že muselo v mnoha případech odložit plánované projekty ze svého programu a spíše se soustředit na řešení situací vyplývajících z globálních podmínek.

⁹⁰ KANIOK, Petr. *České předsednictví Rady EU – most přes minulost*. Brno, 2010. ISBN 978-80-210-5348-9. Str. 180 - 182.

8. ZÁVĚR

Česká republika jako předsednický stát Evropské rady a Rady Evropské unie byl po Slovinsku teprve druhý stát z východní Evropy, který se předsednictví ujal. Jeho role byla komplikovaná několika faktory od geopolitických událostí až po vnitropolitickou situaci, a proto nebylo jednoduché tuto úlohu zvládnout.

Tato bakalářská práce si kladla za cíl seznámit čtenáře stručně s historií institutu předsednictví, s jeho funkcemi a následně popsat nejdůležitější události odehrávající se v období českého předsednictví. Autor si ke splnění tohoto cíle zvolil analýzu vybraných částí předsednického programu s přihlédnutím k nejdůležitějším událostem odehrávajících se v prvním pololetí roku 2009 za pomoci pramenů mapující činnost Rady během předsednictví. Těmito prameny jsou tiskové zprávy ze zasedání jednotlivých Rad, oficiální dokument shrnující výsledky předsednictví, odborná periodika a literatura a v poslední řadě také skromné znalosti autora nabyté během studia na Univerzitě Pardubice. Nejvíce prostoru je v práci věnováno zahraniční politice Evropské unie pod vedením české diplomacie. K tomuto kroku se autor odhodlal z toho důvodu, že se v této oblasti odehrálo mnoho důležitých a významných událostí a projektů jako Východního partnerství, což je zavádění nové linie Evropské sousedské politiky, konflikt v Gaze nebo plynová krize.

Po sumarizaci dostupných pramenů lze tvrdit, že české předsednictví i přes poměrně negativní ohlasy zejména z médií svou roli v oblasti řízení a vnitřního chodu Evropské unie zvládlo dobře. Naopak vnější reprezentace Unie mohla až na výjimky působit rozpačitě a chaoticky.

PŘÍLOHY

Příloha I: Seznam předsednických zemí od roku 1958 do roku 2006

Belgie	1. pololetí 1958	Německo	2. pololetí 1958
Francie	1. pololetí 1959	Itálie	2. pololetí 1959
Lucembursko	1. pololetí 1960	Nizozemí	2. pololetí 1960
Belgie	1. pololetí 1961	Německo	2. pololetí 1961
Francie	1. pololetí 1962	Itálie	2. pololetí 1962
Lucembursko	1. pololetí 1963	Nizozemí	2. pololetí 1963
Belgie	1. pololetí 1964	Německo	2. pololetí 1964
Francie	1. pololetí 1965	Itálie	2. pololetí 1965
Lucembursko	1. pololetí 1966	Nizozemí	2. pololetí 1966
Belgie	1. pololetí 1967	Německo	2. pololetí 1967
Francie	1. pololetí 1968	Itálie	2. pololetí 1968
Lucembursko	1. pololetí 1969	Nizozemí	2. pololetí 1969
Belgie	1. pololetí 1970	Německo	2. pololetí 1970
Francie	1. pololetí 1971	Itálie	2. pololetí 1971
Lucembursko	1. pololetí 1972	Nizozemí	2. pololetí 1972
Belgie	1. pololetí 1973	Dánsko	2. pololetí 1973
Německo	1. pololetí 1974	Francie	2. pololetí 1974
Irsko	1. pololetí 1975	Itálie	2. pololetí 1975
Lucembursko	1. pololetí 1976	Nizozemí	2. pololetí 1976
Velká Británie	1. pololetí 1977	Belgie	2. pololetí 1977
Dánsko	1. pololetí 1978	Německo	2. pololetí 1978
Francie	1. pololetí 1979	Irsko	2. pololetí 1979
Itálie	1. pololetí 1980	Lucembursko	2. pololetí 1980
Nizozemí	1. pololetí 1981	Velká Británie	2. pololetí 1981
Belgie	1. pololetí 1982	Dánsko	2. pololetí 1982
Německo	1. pololetí 1983	Řecko	2. pololetí 1983
Francie	1. pololetí 1984	Irsko	2. pololetí 1984
Itálie	1. pololetí 1985	Lucembursko	2. pololetí 1985
Nizozemí	1. pololetí 1986	Velká Británie	2. pololetí 1986
Belgie	1. pololetí 1987	Dánsko	2. pololetí 1987

Německo	1. pololetí 1988	Řecko	2. pololetí 1988
Španělsko	1. pololetí 1989	Francie	2. pololetí 1989
Irsko	1. pololetí 1990	Itálie	2. pololetí 1990
Lucembursko	1. pololetí 1991	Nizozemí	2. pololetí 1991
Portugalsko	1. pololetí 1992	Velká Británie	2. pololetí 1992
Dánsko	1. pololetí 1993	Belgie	2. pololetí 1993
Řecko	1. pololetí 1994	Německo	2. pololetí 1994
Francie	1. pololetí 1995	Španělsko	2. pololetí 1995
Itálie	1. pololetí 1996	Irsko	2. pololetí 1996
Nizozemí	1. pololetí 1997	Lucembursko	2. pololetí 1997
Velká Británie	1. pololetí 1998	Rakousko	2. pololetí 1998
Německo	1. pololetí 1999	Finsko	2. pololetí 1999
Portugalsko	1. pololetí 2000	Francie	2. pololetí 2000
Švédsko	1. pololetí 2001	Belgie	2. pololetí 2001
Španělsko	1. pololetí 2002	Dánsko	2. pololetí 2002
Řecko	1. pololetí 2003	Itálie	2. pololetí 2003
Irsko	1. pololetí 2004	Nizozemsko	2. pololetí 2004
Lucembursko	1. pololetí 2005	Velká Británie	2. pololetí 2005
Rakousko	1. pololetí 2006	Finsko	2. pololetí 2006

Zdroj: http://www.euroskop.cz/gallery/8/2618-poradi_predsednictvi_1958_2008.doc

Příloha II: Seznam předsednických států od roku 2007 – 2020

Tento seznam byl přijatý Evropskou Radou během předsednictví Německa v roce 2007.

Německo	1. pololetí 2007	Portugalsko	2. pololetí 2007
Slovinsko	1. pololetí 2008	Francie	2. pololetí 2008
České republika	1. pololetí 2009	Švédsko	2. pololetí 2009
Španělsko	1. pololetí 2010	Belgie	2. pololetí 2010
Maďarsko	1. pololetí 2011	Polsko	2. pololetí 2011
Dánsko	1. pololetí 2012	Kypr	2. pololetí 2012
Irsko	1. pololetí 2013	Litva	2. pololetí 2013
Řecko	1. pololetí 2014	Itálie	2. pololetí 2014
Lotyšsko	1. pololetí 2015	Lucembursko	2. pololetí 2015
Nizozemsko	1. pololetí 2016	Slovensko	2. pololetí 2016
Malta	1. pololetí 2017	Británie	2. pololetí 2017
Estonsko	1. pololetí 2018	Bulharsko	2. pololetí 2018
Rakousko	1. pololetí 2019	Rumunsko	2. pololetí 2019
Finsko	1. pololetí 2020		

Zdroj: Václav Veber: Dějiny sjednocené Evropy; str. 614, Praha 2009. ISBN 978-80-7106-570-8.

Pozn.: Autor práce graficky vyznačil předsednické trojce

POUŽITÉ PRAMENY:

Literatura:

DOČKAL, V., FIALA, P., KANIOK, P., PITROVÁ, M: *Česká politika v Evropské unii – Evropský integrační proces a zájmy České republiky*. Brno: Masarykova universita 2006. ISBN 80-210-4076-9.

FIALA, Petr, PITROVÁ Markéta. *Evropská unie*. Praha. 2009. Druhé vydání. 808 s. ISBN 978-80-7325-233-6.

KANIOK, Petr. *České předsednictví Rady EU – most přes minulost*. Brno. 2010. 240 s. ISBN 978-80-210-5348-9.

KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: Příběh půlstoletí*. Brno. 2008. 173 s. ISBN 978-80-210-4765-5

LISABONSKÁ SMLOUVA. *Konsolidovaný text Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy*. Úřad vlády České republiky. 2008. 508 s. ISBN 978-80-87041-38-3

ŠTĚPÁNKOVÁ, Petra. Bakalářské práce. *Předsednictví EU a jeho význam pro členské země*. VŠE Praha. 2007. 48 s.

VEBER, Václav. *Dějiny sjednocené Evropy*. Praha 2009. Druhé vydání. 811 s. ISBN 978-80-7106-570-8

WINKLEROVÁ, Lucie. Bakalářské práce. *Hodnocení českého předsednictví Rady EU*. Masarykova Univerzita. Brno. 2010.

Odborné články a časopisy:

BINHACK, Petr. Důsledky rusko-gruzínského konfliktu pro energetickou bezpečnost v Evropské unii. IN. Mezinárodní politika. 5/2009. Ročník XXXIII. ISSN 0543-7962.

KANIOK, Petr. PITROVÁ, Markéta. Institut předsednictví Evropské unie – principy, problémy a reforma. IN. *Mezinárodní vztahy. 3/2005. 159 s. ISSN-0323-1844.*
<<http://www.iir.cz/upload/Mezinarodni%20vztahy/Archiv/2005/kompletniMV032005.pdf>> citováno 15. 10. 2011

MÁŠA, Pavel. Lepší, než se čekalo. IN. *Mezinárodní politika. 7/2009. Ročník XXXII. ISSN 0543 – 7962.*

SCHNEIDER Jiří. Východní partnerství: trvalý přínos nebo pomíjivá epizoda?. IN. *Mezinárodní politika. 7/2009. Ročník XXXIII. ISSN 0543-7962.*

THIM, Michal. Východní partnerství: světlo na konci tunelu východní politiky Evropské unie? IN. *Mezinárodní politika. 4/2009. Ročník XXXIII. ISSN 0543-7962.*

VONDRA, Alexandr. Východní partnerství nikoho nikam nevytlačuje a ani nikam neproniká. IN. *Mezinárodní politika. 4/2009. Ročník XXXIII. ISSN 0543-7962.*

Dokumenty a internetové zdroje:

Council EU: *Council confirms strict conditions For marketing seal products in the EU.* 2 s. 29th July 2009. [online]. Dostupné na WWW:
<<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/09/st12/st12370.en09.pdf>> [cit. 2012-02-09].

Euractiv.cz: *Summit odložil revizi Lisabonské strategie na později.* [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/summit-odlozil-revizi-lisabonske-strategie-na-pozdeji-005781>> [cit. 2011-12-15].

Euractiv.cz: *USA a Čína před Kodaní trochu šláply na plyn*. [online]. Dostupné na WWW:

<<http://www.euractiv.cz/zivotni-prostredi/clanek/usa-a-cina-pred-kodani-trochu-slaply-na-plyn-006789> > [cit. 2012-02-19].

Europa.eu: *Commission launches €3 million emergency funding decision for humanitarian aid in Gaza*. [online]. Dostupné na WWW:

<<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP%2F09%2F2&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>>. [cit. 2012-02-20]

Europa.eu: *Rada Evropské unie*. [online]. Dostupné na WWW:

<http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/council-eu/index_cs.htm>. [cit. 2011-11-03]

Europa.eu: *Východní partnerství – ambiciózní nová kapitola vztahů EU s východními sousedy*. [online]. Dostupné na WWW:

<http://ec.europa.eu/ceskarepublika/press/press_releases/08081858_cs.htm>. [cit. 2012-02-21].

Euroskop.cz: *Pořadí předsednictví v Radě EU 1958-2008*. 2 s. [online] Dostupné z:

http://www.euroskop.cz/gallery/8/2618-poradi_predsednictvi_1958_2008.doc. [cit. 2012-02-10]

Euroskop.cz: *Pracovní program českého předsednictví – Evropa bez bariér*. 26 s.

[online]. Dostupné na WWW: <http://www.euroskop.cz/gallery/38/11622-pracovni_program_ceskeho_predsednictvi_evropa_bez_barier.pdf> [cit. 2011-12-10].

Eu2009.cz: *Nejdůležitější legislativní akty dohodnuté za českého předsednictví v Radě EU – Evropa bez bariér*. 14 s. [online]. Dostupné na WWW:

<http://www.eu2009.cz/assets/news-and-documents/news/cz-pres_akty_cs.pdf> [cit. 2012-02-15.]

Eu2009.cz: *Výsledky českého předsednictví v Radě EU – Evropa bez bariér*. 34 s. [online]. Dostupné na WWW: <http://eu2009.cz/assets/czech-presidency/programme-and-priorities/achievements/cz-pres_vysledky_cs_2.pdf> [cit. 2011-12-10].

Eu2009.cz: *Zahajovací projev Mirka Topolánka na Summitu „Jižní koridor – nová hedvábná stezka“*. 8. května 2009. [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.eu2009.cz/cz/news-and-documents/speeches-interviews/zahajovaci-projev-mirka-topolanka-na-summitu-jizni-koridor--21489/index.html>> [cit. 2012-01-05].

Eu2009.cz: *18-ti měsíční program Francouzského, Českého a Švédského předsednictví*. Str. 6. [online]. Dostupné na WWW: <<http://eu2009.cz/assets/czech-presidency/presidency-trio/spolecny-program-francie--ceske-republiky-a-svedska.PDF>> [cit. 2011-12-10].

Evropská Komise: Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu. *Akční program pro snižování administrativní zátěže v Evropské unii, Plány snižování zátěže v jednotlivých odvětvích a činnosti v roce 2009*. ze dne 22. 10. 2009. Konečné znění. 14 s. [online]. Dostupné na WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0544:FIN:CS:PDF>> [cit. 2011-12-20].

E-polis.cz: *České předsednictví v Radě EU a agenda partnerství EU – Rusko*. [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.e-polis.cz/evropska-unie/338-ceske-predsednictvi-v-rade-eu-a-agenda-partnerstvi-eu-rusko.html>> [cit. 2012-02-18].

Ihned.cz: *Summit EU-Rusko skončil. Medveděv varuje Evropu před Ukrajinou*. [online]. Dostupné na WWW: <<http://zpravy.ihned.cz/svet/c1-37198880-summit-eu-rusko-skoncil-medvedev-varuje-evropu-pred-ukrajinou>>. [cit. 2012-01-15].

Irucz.ru: *Východní partnerství – zájem Ruska o spolupráci*. [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.irucz.ru/cz/zpravy/1-/112000000000-polsko/112002000000-polsko--severovychod/0-/409-neuvedeno/21856-vychodni-partnerstvi--zajem-ruska-o-spolupraci/>> [cit. 2012-01-03].

Poselství from Prague; *An Agenda for Europe's Wild Areas Summary of the Conference on Wilderness and Large Natural Habitat Areas, Prague, Czech Republic*. 27-28 May 2009; 4 s. [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.europarc.org/uploaded/documents/278.pdf>> [cit. 2012-02-09]

Rada EU: Interinstitucionální spis Rady Evropské unie. *Nářízení Rady o uzavření dohody mezi Evropským společenstvím a vládou Ruské federace o spolupráci v oblasti rybolovu a zachování živých mořských zdrojů v Baltském moři*. 19 s. [online]. Dostupné na WWW: <<http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/07/st10/st10300.cs07.pdf>> [cit 2012-02-07].

Rada EU: *Mezinárodní financování změny klimatu*. Zasedání Rady ECOFIN ze dne 12. března 2009. 5 s. [online]. Dostupné na WWW: <<http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/09/st07/st07443.cs09.pdf>> [cit. 2012-02-02].

Rada EU: *Prohlášení k článku I-24, odstavec 7. 2004 o rozhodnutí Evropské rady týkajícím se předsednictví Rady*. 121 s. [online]. Dostupné na WWW: <http://www.euroskop.cz/gallery/5/1676-f335c8ae_4978_4fe1_92c6_9add2651ba07.pdf> [cit. 2011-10-15].

Rada EU: *Tisková zpráva z mimořádného zasedání Rady EU pro dopravu, telekomunikace a energetiku*. [online]. Ze dne 12. Ledna 2009. 9 s. Dostupné na WWW: <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/trans/105315.pdf>. [cit. 2012-01-10].

- Rada EU: *Tisková zpráva z 2924 Zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku*. [online]. Ze dne 12. Února 2009. 18 s. Dostupné na WWW:
<http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/trans/106263.pdf> [cit. 2012-01-10].
- Rada EU: *Tisková zpráva z 2929. zasedání Rady pro konkurenceschopnost*. Ze dne 5. - 6. března 2009. 39 s. [online]. Dostupné na WWW:
<http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/intm/106562.pdf> . [cit. 2012-01-03].
- Rada EU: *Tisková zpráva z 2934. zasedání Rady pro zemědělství a rybolov*. Ze dne 23. Března 2009. 21 s. [online]. Dostupné na WWW:
<http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/agricult/106945.pdf> [cit. 2012-02-07].
- Rada EU: *Tisková zpráva z 2936. Zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci*. Ze dne 6. Dubna 2009. 26 s. [online] Dostupné na WWW:
<http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/jha/107190.pdf> [cit. 2012-03-05].
- Rada EU: *Tisková zpráva z 2937. zasedání Rady pro zemědělství a rybolov*. Ze dne 23. – 24. Dubna 2009. 23 str. [online]. Dostupné na WWW:
<http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/agricult/107394.pdf> [cit. 2012-01-05].
- Rada EU: *Tisková zpráva z 2938. Zasedání Rady pro obecné záležitosti a vnější vztahy*. Ze dne 27. Dubna 2009. 19 s. [online]. Dostupné na WWW:
<http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/gena/107435.pdf> [cit. 2012-03-10].

Rada EU: *Tisková zpráva z 2942. Zasedání Rady pro obecné záležitosti a vnější vztahy.* Ze dne 18. května 2009. 13 s. [online] Dostupné na WWW: <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/gena/107936.pdf> [cit. 2012-02-21].

Rada EU: *Tisková zpráva z 2943. Zasedání Rady EU obecné záležitosti a vnější vztahy.* Ze dne 18. - 19. Května 2009. 34 s. [online]. Dostupné na WWW: <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/gena/108067.pdf> [cit. 2012-03-01].

Rada EU: *Závěry předsednictví – Brusel 18. a 19. června 2009.* Ze dne 10. Července 2009. 31 s. Dostupné na WWW: <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/ec/108634.pdf> [cit. 2012-03-05].

Rada EU: *Zpráva Rady EU Evropské Radě ze dne 19. a 20. března 2009 – závěry předsednictví.* 22 s. [online]. Dostupné na WWW: <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/ec/106811.pdf> [cit. 2012-02-12].

Rada EU: *Zpráva Generálního sekretariátu Rady EU ke změnám klimatu.* Ze dne 3. března 2009. 16 s. *Změna klimatu.* [online]. Dostupné na WWW: <<http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/09/st07/st07128.cs09.pdf>> [cit. 2012-02-03].

Report on European institutions. 1979. 87 s. [online]. Dostupné na WWW: <http://aei.pitt.edu/999/1/Committee_of_Three_Report_1979.pdf>. [cit. 2011-10-18].

Report on European Institutions. 1979. str. 31. In. *Mezinárodní vztahy.* 3/2005. ISSN-0323-1844. KANIOK, Petr. PITROVÁ, Markéta. *Institut předsednictví Evropské unie – principy, problémy a reforma.* 159 s. [online]. Dostupné na WWW:

<<http://www.iir.cz/upload/Mezinarodni%20vztahy/Archiv/2005/kompletniMV032005.pdf>>. [cit. 2011-11-22].